

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΣΙΔΗΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ.

Ὁ ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Ἀμερικῆς μεταλλουργικὸς Συνεταιρισμὸς ἐδημοσίευσεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πληροφορίας περὶ τῆς παγκοσμίου σιδηροπαραγωγῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλλείπουσι τὰ τῶν μηκέτι εἰσελθόντων εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ ἐθνῶν. Θέλομεν πραγματευθῆ τὰ γενικὰ περίσματα τῶν πληροφοριῶν τούτων πρὸς διασάφησιν τῆς τελευταίας καταστάσεως ἐργατικοῦ κλάδου συνδεομένου πρὸς τὰς μεγαλειτέρας προόδους τῆς ἀνθρωπότητος, διότι ἐὰν ὁ χρυσοῦς εἶναι τὸ πολυτιμώτερον τῶν μετάλλων, ὁ σίδηρος εἶναι ὁ πατήρ τῆς βιομηχανίας.

Ἡνωμένα Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς.—Ἀπὸ 50,000 τόνων τῷ 1811 ἀνέβη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἡ παραγωγή τοῦ χυτοῦ σιδήρου εἰς 455,000 τῷ 1852 καὶ 1,900,000 τῷ 1876· ἐν διαστήματι $\frac{2}{3}$ αἰῶνος σχεδὸν ἑτεσσαρὰκονταπλασιάσθη. Ἡ μεγαλιτέρα αὔξησις ἐν τούτοις ἀπαντᾶται οὐχὶ κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἀλλὰ κατὰ τὸ 1873, ὅτε ἡ παραγωγή τοῦ χυτοῦ σιδήρου ἀνέβη εἰς 2,602,043 τόνους. Ἐκτότε δὲ ἡ παραγωγή αὕτη τείνει εἰς ἐλάττωσιν 2,439,781 τῷ 1874· 2,056,196 τῷ 1875· καὶ 1,899,022 τῷ 1876. Τὸ κυριώτερον τῆς παραγωγῆς ταύτης ἀπαντᾶται ἐν Πενσυλβανίᾳ, εἰς ἣν καὶ μόνην ἀνήκει σχεδὸν τὸ ἥμισυ· καὶ παρὰ ταῖς ἄλλαις ἕμωσ Πολιτεῖαις καλλιεργεῖται ὁ κλάδος οὗτος τῆς σιδηροβιομηχανίας.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς καυσίμου ὕλης ὅπερ συνέτριψε, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, τὴν ἡμετέραν σιδηροβιομηχανίαν, μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς 898,108 τόνοι χυτοῦ σιδήρου παρήχθησαν διὰ κὼκ καὶ ἀσφαλτωδῶν ὑλῶν, 720,824 δι' ἀνθρακίτου καὶ 281,000 διὰ ἀνθράκων τοῦ δάσους. Εἰς προηγούμενα ἔτη ὑπερέιχε εἰς τῆξιν τοῦ σιδήρου ἡ χρῆσις τοῦ ἀνθρακίτου, κατὰ τὴν τελευταίαν ὁμῶς διετίαν ὑπερέβησαν τὰς λοιπὰς καυσίμους ὕλας αἱ ἀσφαλτώδεις.

Ἡ παραγωγή τοῦ σφυρηλάτου σιδήρου ἀπὸ 791,000 τόνων τῷ 1864 ἀνέβη εἰς 1,783,000 τῷ 1873, καταβάσα δὲ εἰς 1,668,000 τῷ 1874, τείνει πάλιν ἔκτοτε εἰς ὕψωσιν. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἐξήγεται ὡς ἐκ τῆς ἐπι τῶν σιδηροδρόμων ἀντικαταστάσεως τῶν σιδηρῶν ράβδων διὰ χαλυβδίνων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ εἶδη τοῦ σφυρηλάτου σιδήρου ἀπὸ 645,000 τόν. τῷ 1871 ἀνέβησαν εἰς 1,006,000 τῷ 1874, ἵνα καταβῶσιν εἰς 945,000 τῷ 1876. Καὶ κατὰ τὸν κλάδον τοῦτον τῆς σφυρηλάτου σιδηροπαραγωγῆς προίσταται μεταξὺ τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν ἡ Πενσυλβανία, ἔπονται δὲ αὐτῆς ἡ Ἰλινοά, ἡ Ὄχιό καὶ ἡ Νέα Ὑόρκη.

Ἡ παραγωγή τοῦ χάλυβος Βέσεμερ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ στερεώτερον καὶ εὐθηνότερον εἶδος δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ ὡς μεταλλουργικὴ ἐπανάστασις, ἐνεργεῖται ἀπὸ ἕνδεκα ἐργοστασίων ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ἐν Πανσυλβανίᾳ, τρία ἐν Ἰλινοά καὶ ἀνά ἓν ἐν Νέᾳ Ὑόρκη, Μισουρή καὶ Ὄχιο, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἐν τῷ ὀργανίζεσθαι διατελούντων. Ἀπὸ 490,932 τόνων τῷ 1874, ἀνέβη ἡ παραγωγή τοῦ χάλυβος τούτου εἰς 963,728 τῷ 1875 καὶ εἰς 1,340,744 τῷ 1876. Ἴνα κρίνωμεν περὶ τῆς προηγούμενης ἐποχῆς ἀρκεῖ ἡ σημείωσις, ὅτι τῷ 1867 αἱ ἐκ τοῦ χάλυβος τούτου ράβδοι τῶν σιδηροδρόμων ὑπελογίζοντο εἰς 2,313 τόνους, ἐνῶ τῷ 1874 ἀνέβησαν εἰς 131,490, τῷ 1875 εἰς 263,865 καὶ τῷ 1876 εἰς 374,175. Δὲν πρέπει ἐντεῦθεν, καὶ ἐκ τῶν προειρημένων σχετικῶς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ χάλυβος, νὰ νομίσωμεν ὅτι

ὑπερέβη ὁ τελευταῖος τὸν πρῶτον εἰς τὴν σιδηροδρομοποιίαν. Κατὰ τὴν δεκαετίαν 1867—1876 παρήχθησαν ἐν ὅλῳ σιδηραῖ μὲν ράβδοι 6,576,847 τόνων, χαλυβδῖνοι δὲ 1,052,582 τόνων, ἦτοι 6 $\frac{1}{2}$: 1 περίπου. Ἐν τούτοις ἡ ἀναλογία αὕτη σμικρύνεται ὅσῳ προβαίνομεν εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη· τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὸ 1876 ἐπὶ 1,172,156 τόνων, 797,981 ἦσαν ράβδοι σιδηραῖ καὶ 374,175 χαλυβδῖνοι, δηλαδὴ τὸ ἥμισυ περίπου τῶν σιδηρῶν. — Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ εἶδη τοῦ χάλυβος ἀπὸ 13,845 τόνων τῷ 1865, ἀνέβησαν ταῦτα εἰς 64,570 τῷ 1876. Ἐκ τῆς τελευταίας ποσότητος ἀνήκουσιν 19,495 εἰς μόνους τοὺς κλιβάνους Siemens-Martin, ἀντὶ 3,175 ἐν ἔτει 1873· ἀπόδειξις τῆς προοδευτικῆς παραγωγικότητος τῶν σχετικῶν μεθόδων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὰς τῶν προϊόντων τῆς σιδηροβιομηχανίας τῶν Ἠν. Πολιτειῶν, τὸ ἔτος 1873 ἀποτελεῖ τὴν κορυφὴν κλίμακος, τὴν ὁποίαν γοργῶ τῷ βήματι καταβαίνουσιν αἱ τιμαί. Τοιοῦτοτρόπως ἐν Φιλαδελφείᾳ ὁ μὲν ἕξ ἀνθρακίτου χυτὸς σίδηρος ἀπὸ 225,34 ν. δρ. κατὰ τόνον τῷ 1873, κατέπεσεν εἰς 159 τῷ 1874, εἰς 134,25 τῷ 1875, εἰς 116,88 τῷ 1876 καὶ εἰς 95,82 κατὰ Μάϊον 1877, — ὁ δὲ σφυρηλάτος ἐξ ἀνθρακίτου σίδηρος ἀπὸ 415,40 ν. δρ. τῷ 1873, κατέβη εἰς 357,86 τῷ 1874, εἰς 320,37 τῷ 1875, εἰς 274,20 τῷ 1876 καὶ εἰς 235,87 κατὰ Μάϊον 1877, — αἱ δὲ χαλυβδῖνοι ράβδοι Βέσεμερ ἀπὸ 634,85 ν. δρ. τῷ 1873, κατέβησαν εἰς 496,38 τῷ 1874 εἰς 361,95, τῷ 1875, εἰς 311,94 τῷ 1876 καὶ εἰς 255,35 κατὰ Μάϊον 1877, — αἱ δὲ σιδηραῖ ράβδοι ἀπὸ 403,35 ν. δρ. τῷ 1873, κατέβησαν εἰς 309,31 τῷ 1874, εἰς 251,89 τῷ 1875, εἰς 216,96 τῷ 1876 καὶ εἰς 194,80 κατὰ Μάϊον 1877. Ἡ τάσις αὕτη τῶν ἐπι τοῦ σιδήρου τιμῶν εἰς κατάπτωσιν εἶναι γενικὸν φαινόμενον τῆς παγκοσμίου σιδηροβιομηχανίας· ὅπως δὴποτε ἐπὶ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀγορᾶς συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον καὶ τις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κοινὴ τῶν ἐργοστασιαρχῶν συνενόησις εἰς ὑποτίμησιν ἐναντίον τῆς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰσαγωγῆς·

τοιουτοτρόπως ἐπὶ τοῦ χυτοῦ σιδήρου ἀπὸ 275,000 τόνων τῷ 1873, κατέπεσεν εἰς τὸ τρίτον ἢ εἰσαγωγή αὐτοῦ τῷ 1876, καὶ ἐπὶ τοῦ σφυρηλάτου σιδήρου ἀπὸ 134,000 τῷ 1871, εἰς 25,000 μόλις λογίζεται ἡ εἰσαγωγή του τῷ 1876.

Μεγάλη Βρετανία. — Ἡ χώρα αὕτη περιλαμβάνει τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς παγκοσμίου σιδηροπαραγωγῆς ἐπὶ μόνου τοῦ χυτοῦ σιδήρου ἢ κατὰ μέσον ὄρον ἐνιαυσία παραγωγή της ὑπολογίζεται εἰς 3,505,820 τόνους ἀπὸ τοῦ 1855 - 59, εἰς 4,331,691 μέχρι τοῦ 1865, εἰς 5,468,262 μέχρι τοῦ 1871, εἰς 5,387,603 μέχρι τοῦ 1876. Ἡ κατὰ μόνον τὸ ἔτος τοῦτο παραγωγή ἀνέβη εἰς 6,249,000 τόνους καὶ ὑπάρχει τὸ ἔτος 1872, καθ' ὃ ἀνέβαινεν αὕτη ἔτι μᾶλλον εἰς 6,850,080. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χάλυβα Βέσεμερ, ὑπολογίζεται ἡ παραγωγή αὐτοῦ τῷ 1876 εἰς 711,229 τόνους.

Ἡ μεγαλειτέρα ἔντασις τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ σιδηροπαραγωγῆς ἀπαντᾷται κατὰ τὴν τριετίαν 1871—73, ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς, τὴν ὁποίαν ἡ χώρα αὕτη ἐξέπεμψε πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Τοιουτοτρόπως κατὰ μέσον ὄρον ἐνιαυσίως ἐξήγαγεν ἐπὶ μὲν τοῦ χυτοῦ σιδήρου 656,442 τόνους κατὰ τὴν τετραετίαν 1867—70 1,195,767 κατὰ τὴν τριετίαν 1871—73 καὶ 890,381 κατὰ τὴν τριετίαν 1874—76, — ἐπὶ δὲ τῶν σιδηρῶν ράβδων 790,811 τόνους κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, 918,376 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 590,083 κατὰ τὴν τρίτην, — ἐπὶ δὲ σιδηρῶν καὶ χαλύβων διαφόρων 968,581 τόν. κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, 1,106,638 κατὰ τὴν δευτέραν καὶ 945,976 κατὰ τὴν τρίτην· ἐν γένει 2,415,834 τόνους κατὰ μέσον ὄρον καθ' ἕκαστον τῶν ἐτῶν 1867—70, 3,220,781 καθ' ἕκαστον τῶν 1871—73 καὶ 2,426,440 καθ' ἕκαστον τῶν 1874—76. Μεταξὺ τῆς τελευταίας τριετίας καὶ τῆς πρώτης τετραετίας παρατηρεῖται τάσις τις εἰς βελτίωσιν τῆς Ἀγγλικῆς ἐξαγωγῆς, ὀφειλομένη μᾶλλον εἰς τὸν χυτὸν σίδηρον, διότι ὅσον ἀφορᾷ τὰς ράβδους τῶν σιδηροδρόμων ἢ ἐλάττωσις προβαίνει κατὰ $\frac{1}{4}$ περίπου. Ἡ ἀπὸ τῶν ἐτῶν 1871—73 εἰς τὰ ἔτη 1874—76 κατὰπτωσις τῆς Ἀγγλι-

κῆς σιδηροεξαγωγῆς κατὰ ἓν σχεδὸν ἑκατομμύριον τόνων ἐνιαυσίως, εἶναι γενικὸν φαινόμενον τοῦ κλάδου τούτου τῆς παγκοσμίου βιομηχανίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὰς, ἡ πτώσις εἶναι μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἐν Λιβερπούλῃ ἀπὸ 295,26 ν. δρ. τῷ 1872, κατέπεσαν τὰ σιδηρᾶ ἐλάσματα εἰς 159,93 δρ. τῷ 1877, ἦτοι 46 τοῖς %· μέχρι τοῦ ἡμίσεως δὲ τῆς τιμῆς εἰς ἄλλα εἶδη κατέπεσεν ἡ Ἀγγλικὴ τοῦ σιδήρου ἀγορὰ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τῆς τελευταίας πενταετίας.

Γερμανία. — Ἀπὸ 976,923 τόνων χυτοῦ σιδήρου, τὸν ὁποῖον παρήγαγεν αὕτη τῷ 1865, ἀνέβη ἡ παραγωγή της εἰς 1,443,622 τῷ 1871, εἰς 1,836,338 τῷ 1872 (ένωσις Ἀλσατίας καὶ Λωραίνης), εἰς 2,014,975 τῷ 1873 καὶ εἰς 1,686,803 τῷ 1874. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὰς ὑπελογίζοντο αὗται εἰς 150 ν. δρ. κατὰ τόνον τῷ 1873 καὶ εἰς 110 τῷ 1874, ἀποτελέσμα τῆς γενικῆς κρίσεως κατὰ τὴν παγκόσμιον σιδηροπαραγωγὴν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χάλυβα Βέσεμερ, τὰ ἐργαστᾶσια αὐτοῦ ὑπολογίζονται εἰς 66 ἐν Πρωσίᾳ καὶ ἀνὰ 4 ἐν Σαξωνίᾳ, Βαυαρίᾳ καὶ Ἀλσατία-Λωραίνῃ.

Γαλλία. — Ἡ παραγωγή τοῦ χυτοῦ σιδήρου ἀπὸ 1,423,000, τόνων κατέβη εἰς 1,416,000 τῷ 1875, ἵνα ἀναβῆ εἰς 1,449,537 τῷ 1876. Καὶ ὁ σφυρήλατος σίδηρος ἀπὸ 862,000 τόνων τῷ 1874, ἀνέβη εἰς 870,000 τῷ 1875 ἵνα καταπέσῃ εἰς 848,000 τῷ 1876. Ἀπ' ἐναντίας ἡ παραγωγή τοῦ χάλυβος ἀπὸ 40,000 τόνων τῷ 1867, ἀνέβη εἰς 217,072 τῷ 1874, εἰς 239,205 τῷ 1875 καὶ εἰς 261,888 τῷ 1876, ἦτοι ἐν διαστήματι ἐννέα ἐτῶν ὑπερεξαπλασιάσθη.

Βέλγιον. — Ἡ κατὰ τὸ 1875 παραγωγή ὑπολογίζεται ἐπὶ μὲν τοῦ χυτοῦ σιδήρου εἰς 541,805 τόνους, ἐπὶ δὲ τοῦ σφυρηλάτου εἰς 436,440· τῷ 1874 ὑπελογίζετο εἰς 532,790 ὁ πρῶτος καὶ εἰς 478,164 ὁ δεύτερος.

Λουξεμβούργον. — Ἀπὸ 27,000 τόνων τῷ 1864 ἀνέβη ἡ παραγωγή τοῦ χυτοῦ τῆς χώρας ταύτης σιδήρου εἰς 257,411 τῷ 1873, ἵνα καταπέσῃ εἰς 246,054 τῷ 1874.

Νορβηγία. — Κατὰ μὲν τὸ 1861 παρήγαγεν ἡ χώρα

αὕτη 32,587 τόνους σιδήρου, κατὰ τὸ 1865 δὲ 56,194 (45,104 ἀμέσως ἐκ μεταλλευμάτων, 7,244 χυτὸν σίδηρον, 3,638 σφυρήλατον καὶ 208 χάλυβα), κατὰ τὸ 1870 δὲ 23,301. Προξενεῖ ἐντύπωσιν ἢ κατὰ $\frac{1}{5}$ σχεδὸν ἐλάττωσις τῆς Νορβηγικῆς σιδηροπαραγωγῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ πενταετίᾳ 1865—70· τὸ πλεῖστον ἀνάγεται εἰς τὸν σφυρήλατον σίδηρον, ὅστις κατέπεσεν ὑπὸ τὸ $\frac{1}{15}$ · ἀκολουθῶς ἔρχεται ὁ ἐκ μεταλλευμάτων σίδηρος ἐλαττωθεὶς εἰς τὸ τρίτον σχεδὸν καὶ ὁ χυτὸς σίδηρος εἰς τὸ ἥμισυ.

Σουηδία. — Ἀπὸ 1,409,085 τόνων τῷ 1873 ἀνέβη ἡ τῆς χώρας ταύτης σιδηροπαραγωγή εἰς 1,489,822 τῷ 1874, ἵνα καταπέσῃ εἰς 1,419,363 τῷ 1875· πάντοτε εἶναι ἀνωτέρα τῆς τοῦ πρώτου ἔτους. Τὸ σημαντικώτερον εἶδος εἶναι, ὅπως καὶ ἐν Νορβηγίᾳ, ὁ ἀμέσως ἐκ μεταλλευμάτων σίδηρος 822,000 τῷ 1875· ὁ χυτὸς σίδηρος ἔρχεται κατόπιν 350,000· χάλυψ Βέσεμερ ἀπὸ 15,685 τῷ 1873, ἀνέβη εἰς 21,315 τῷ 1874 καὶ κατέβη εἰς 19,367 τῷ 1875.

Ρωσσία. — Ἀπὸ 360,000 τόνων χυτοῦ σιδήρου παραχθέντος ἐν ἔτει 1871, ἀνέβη ἡ παραγωγή αὐτοῦ εἰς 514,497 τῷ 1874· ὅσον ἀφορᾷ τὸν χάλυβα ἀπὸ 3,489 τόνων τῷ 1864 προεβιάσθη οὗτος ἔτι μᾶλλον, εἰς 8,195 τῷ 1874. Ἐν γένει ἡ σιδηροπαραγωγή ἐν Ρωσσίᾳ διαιρεῖται εἰς δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν· κατὰ τὸ 1874 τὰ μὲν ἐργοστάσια τῆς πρώτης (ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Οὐράλ, Ὀλονέτσ, Πολωνίας καὶ μεσημβρινῆς Ρωσσίας) παρήγαγον χυτὸν σίδηρον 202,501 τόνους, σφυρήλατον 8,994, χάλυβα 1,151, σφαίρας καὶ βόμβας 8,203 τόν. πυρόβολα ἐκ χάλυβος 146 τόν. καὶ ἐκ σιδήρου 241 τόν. διάφορα ἄλλα 275 τόν· τὰ δὲ ἐργοστάσια τῆς ἰδιωτικῆς σιδηρουργίας παρήγαγον ἐν μὲν τῇ ἐπαρχίᾳ Οὐράλ χυτὸν σίδηρον 227,419 τόν. σφυρήλατον 164,164, χάλυβα 1,121, ἐν δὲ τῇ κεντρικῇ Ρωσσίᾳ χυτὸν σίδηρον 54,090, σφυρήλατον 29,596, ἐν δὲ τῇ Πολωνίᾳ χυτὸν σίδηρον 22,155, σφυρήλατον 13,064, ἐν δὲ τῇ μεσημβρινῇ Ρωσσίᾳ χυτὸν σίδηρον 9,062, σφυρήλατον 7,121, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ χώρᾳ

χυτὸν σίδηρον 1,270, σφυρήλατον 6,194 καὶ χάλυβα 4,193. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀπογραφῆς προκύπτει, ὅτι τὸ σημαντικώτερον σιδηρουργικὸν τμήμα ἀποτελεῖ ἡ ἐπαρχία Οὐράλ.

Ἀυστρο-Ουγγαρία. — Ἀπὸ 402,953 τόνων χυτοῦ σιδήρου τὸν ὁποῖον ἡ χώρα αὕτη παρήγαγε τῷ 1870, ἀνέβη ἡ παραγωγή αὐτῆς εἰς 424,606 τῷ 1871, ἠλαττώθη εἰς 419,614 τῷ 1872, ἀνέβη εἰς 534,458 τῷ 1873, ὑπολογίζεται δὲ εἰς 483,858 τῷ 1874 καὶ εἰς 455,167 τῷ 1875. Τὸ ἔτος 1873 εἶναι τὸ παραγωγικώτερον· αὐτοῦ δὲ ἐξαιρουμένου, ἐν μὲν τῇ Ουγγαρίᾳ τὸ μᾶλλον ἠλαττωμένον ἔτος εἶναι τὸ 1872 (106,859 τόν.), τῶν λοιπῶν διατρεχόντων κλίμακα ἀυξήσεως, ἐν δὲ τῇ Αὐστρίᾳ τὸ μᾶλλον ἠλαττωμένον ἔτος εἶναι τὸ 1875 (303,459 τόν.) τῶν λοιπῶν εἰς αὐξήσιν κλίμακος ὄντων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χάλυβα Βέσεμερ ἀπὸ 3,500 τόνων τῷ 1865, ἀνέβη ἡ παραγωγή του εἰς 75,000 τῷ 1873· αὐξήσις εἰς ἀναλογίαν 1 : 21 καὶ πλέον ἔτι, τὸ σημαντικώτερον δὲ μετὰ σταθερότητος ἀξιοσημειώτου καὶ εἰς τὰ κατόπιν ἔτη.

Ἑλβετία. — Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1872 σιδηροπαραγωγή τῆς χώρας ταύτης ὑπολογίζεται εἰς 7,500 τόνους διὰ μέσου ἐταιρίας ἐχούσης τρεῖς κλιβάνους δι' ἀνθράκων τοῦ δάσους καὶ ἓνα διὰ κόκ ἐργαζομένους.

Ἰσπανία. — Κατὰ τὸ 1872 μεθ' ὅλον τὸν μεταλλευτικὸν τῆς χώρας ταύτης πλοῦτον ἡ σιδηροπαραγωγή αὐτῆς ὑπολογίζεται εἰς 73,000 τόνους χυτοῦ σιδήρου, μὴ ὑπολογιζομένων 781,468 τόνων σιδηρομεταλλεύματος, ἐκ τῶν ὁποίων 699,050 ἐξήχθησαν καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἐσφυρηλατήθη ἐν τοῖς ἀρχαίκοις τῆς Καταλονίας ἰδίως σιδηρουργείοις.

Ἰταλία. — Ἡ ἐν ἔτει 1872 παραγωγή χυτοῦ σιδήρου ὑπολογίζεται εἰς 26,000 τόνους. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ὑπολογισθῶσι καὶ τὰ ἐξαγόμενα σιδηρομεταλλεύματα τῆς χώρας, ἐκ τῶν ὁποίων τῷ 1872 ἐξήχθησαν 167,000 τόνοι ἀξίας 2,087,500 ν. δρ. Μόνη δὲ ἡ Γαλλία τῷ μὲν 1873 ἐδέχθη 182,235 τόνους, τῷ 1874 δὲ 155,770, τῷ 1875 δὲ 129,315.

Τουρκία. — Έν γένει ἡ ἐνεστῶσα σιδηροπαραγωγὴ τῆς χώρας ταύτης περιορίζεται ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τὰς ὁποίας ἀπώλεσεν, Σαμακόφ, Ρουχτσούκ, Παλάγκα καὶ Βοσνία. Ὑπολογίζεται ἡ ἐν τῇ πρώτῃ περιφέρειᾳ ἐνιαυσία σιδηροπαραγωγὴ τις εἰς 12,000 τόνους καὶ ἡ ἐν τῇ δευτέρᾳ εἰς 5,000, διὰ τῶν μᾶλλον πρωτογενῶν μεθόδων. Ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ ἡ περιφέρεια τοῦ Λιβάνου κέκτηται σιδηροπαραγωγὴν τινα μικρᾶς σημασίας. Ἐπὶ τοῦ ὅλου ἡ Τουρκικὴ παραγωγὴ ἀναβιβάζεται εἰς 40,000 τόνους σιδήρου.

Ἰαπωνία. — Κατὰ τὸ 1874 παρήγαγεν ἡ χώρα αὕτη 5,000 τόνους χυτοῦ σιδήρου· πρὸς τὸ περαιτέρω δὲ μέλλον αὐτῆς δύναται νὰ συνδυασθῇ ἡ συγχρόνως ἐπιτόπιος ἐξόρυξις 390,000 τόνων γαιανθράκων.

Ἀυστραλία. — Πέντε σιδηρομεταλλευτικαὶ ἐταιρίαι ὠργανίσθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυσικοῦ τῆς χώρας πλούτου, ἐκ τοῦ ὁποίου τῷ 1876 παρήγαγον εἰς μόνον χυτὸν σίδηρον 10,000 τόνους.

Καναδά. — Ἡ ἐνιαυσία σιδηροπαραγωγὴ τῆς χώρας ταύτης ὑπολογίζεται εἰς 10,000 τόνους ἐξ ὧν 7,500 χυτὸς σίδηρος. Τὰ ἀνθρακορυχεῖα τῆς παρήγαγον 1,051,467 τόνους τῷ 1874· ὥστε ἐκ τῆς ἐπόψεως τῆς καυστικῆς ὕλης καλῶς ἡ χώρα αὕτη ἔχει.

Μεξικό. — Εἰς 7,500 τόνους ὑπολογίζεται ἡ σιδηροπαραγωγὴ αὐτοῦ, περιλαμβάνουσα διαφόρους ἐταιρίας, ἐξ ὧν ἡ σημαντικωτέρα καὶ ἀρχαιοτέρα χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1866 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ζιλισκό.

Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ. — Ἡ σύνθεσις τῶν σιδηρούχων μεταλλευμάτων τῆς Βρασιλίας εἶναι μεταξὺ 25 καὶ 75 τοῖς $\%$. Ἀγγλικὴ ἐταιρία ἔλαβε πρό τινος τὴν παραχώρησιν τοῦ σημαντικωτέρου μεταλλείου.

Κίνα. — Αἱ εἰς σίδηρον φυσικαὶ τῆς χώρας ταύτης προμήθειαι μένουσιν ἀκόμη μακρὰν τῆς βιομηχανικῆς τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ παραγωγῆς.

Ἑλλάς. — Ἡ σιδηροπαραγωγὴ αὐτῆς συνίσταται

πρὸς τὸν παρὸν, μέχρι τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ λιγνίτου γαιάνθρακος τῆς, εἰς ἐξαγωγὴν σιδηρομεταλλευμάτων, ἐκ τῆς Σερίφου, ἰδίως ἐπιτηδείων εἰς κατασκευὴν χάλυβος Βέσεμερ.

Ἀλγερία. — Τὰ ἐν Μοκτά-ἐλ-Χαδιδ σιδηρεῖα τῆς ὑπολογίζεται ὅτι παρήγαγον πλέον τῶν 3,000,000 τόνων, τὸ πλεῖστον μεταβιβάσθέντων εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐν τούτοις κατορθώθη καὶ μικρᾶς ποσότητος ἡ τῆξις δι' ἐγγωρίου ἀνθρακος.

Μαρόκον. — Φαίνονται τὰ ἔχνη τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν σιδηρείων αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Ρωμαίων. Κατ' ἐξαιρέσιν δὲ πρὸς τὰ βιομηχανικὰ δόγματα τῆς Ἀγγλίας, ἡ κυβέρνησις ταύτης διαπραγματεύεται μονοπώλιον ἐπὶ τοῦ ἐν Μαρόκῳ σιδηρομεταλλευτικοῦ πλούτου, ἀπὸ πολιτικῆς πιθανῶς ἐμπνεύσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν ἀγορὰν τῶν μετοχῶν Σουέζ.

Ἰνδία. — Ἀνεκαλύφθη σιδηρεῖον ἐν Βαρακούρ, 160 μίλια μακρὰν τῆς Καλκούτης, δυνάμενον νὰ συγκριθῇ πρὸς τὰ Σουηδικὰ ὡς ἐκ τοῦ πλούτου αὐτοῦ, ὑπολογιζομένου τοῦ καυτοῦ μετάλλου εἰς 70 τοῖς $\%$, καὶ ἀναβιβαζομένου τοῦ γαιάνθρακος ὃν δύναται νὰ χορηγήσῃ ἡ Ἰνδικὴ γῆ εἰς 500,000 τόνους κατ' ἔτος.

Τοιαύτη εἶναι περίπου ἡ δύναμις τῆς παγκοσμίου σιδηροπαραγωγῆς κατὰ τὰς Ἀμερικανικὰς πληροφορίας. Τὸ σύνολον τοῦ παραχθέντος χυτοῦ σιδήρου, κατὰ τὸ τελευταῖον ἐκάστης τοπικῆς ἐρεῦνης ἔτος, ἀναβιβάζεται εἰς 13,622,515 τόνους, ἐξ ὧν 50,000 ἀνάγονται συλλήβδην εἰς τὰς τελευταίας ἐξ χώρας. Ἐκ τῆς ὅλικῆς ποσότητος εἰς μόνην τὴν Μ. Βρετανίαν ἀνήκουσιν 6,249,000 δηλαδὴ σχεδὸν τὸ ἥμισυ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χάλυβα Βέσεμερ, ἀριθμοῦνται εἰς $9\frac{1}{4}$ τὰ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀσχολούμενα καθ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην ἐργαστάσια, ἥτοι 83 ἐν Εὐρώπῃ καὶ 11 ἐν Ἀμερικῇ. Εἶναι δὲ ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι τὰ τελευταῖα παράγουσι κατ' ἔτος 500,000 τόνους χάλυβος ἐνῶ τὰ ἐν Εὐρώπῃ μόλις ἀναβιβάζονται εἰς 2,500,000. Ἀμερικανικὴ εἰς τὴν προεδευτικὴν χάλυβο-

ποιάν εύρωστία, άνωτέρα πάσης συγκρίσεως, διότι άποδεικνύουσι οί άνωτέρω άριθμοί ότι τὰ 11 τῶν Ἡν. Πολιτειῶν έργαστάσια ίσοδυναμοῦσι πρὸς 39 τῆς Εὐρώπης.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ.

Ἐν τῷ τελευταίῳ φυλλαδίῳ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως (σελ. 266) ἐδημοσιεύσαμεν τὸ Πρόγραμμα τῆς ἐν Παρισίοις Διεθνoῦς Ποινολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἣτις ὑπῆρχεν ὠρισμένη διὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας τοῦ συγκροτηθέντος ἐφέτος ἐν Στοκὸλμῃ Διεθνoῦς Ποινολογικοῦ Συνεδρίου. Δυνάμεθα, μέχρις οὔ εἰς κοινὴν χρῆσιν συντελεσθῶσιν αἱ ἀποφάνσεις αὐτοῦ, νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ τὰ κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ποινολογικῆς Ἐπιτροπῆς ληφθέντα μέτρα, ὅπως καταρτισθῆ ἔν τι ἕλον ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τῶν Φυλακῶν θέματος καὶ διὰ τοῦς ἐν Ἑλλάδι ἐνδιαφερομένους. Αἱ συνεδριάσεις αὗται ἔλαβον χώραν ἐν Παρισίοις ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Α'. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ (1 Ἰουνίου 1878).

Παρευρίσκονται οἱ K. K. Dr Wines, πρόεδρος, καὶ Alfred Hill ἐκ μέρους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Almquist καὶ Gerlé ἐκ μέρους τῆς Σουηδίας, Stevens ἐκ μέρους τοῦ Βελγίου, Yvernès, Ch. Lucas, Bérenger, Choppin καὶ Durand Dassier ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας, de Padua Fleury ἐκ μέρους τῆς Βρασιλίας, καὶ Dr Guillaume, γραμματεὺς, ἐκ μέρους τῆς Ἑλβετίας.

Ὁ K. de Marcère ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας κηρυσσεὶ τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως διὰ συντόμου προσλαλιάς, ἐκφράζων τὴν λύπην του ὅτι ἐνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν αὐτοῦ δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ λάβῃ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀναμιμνήσκει τὰ διάφορα

ἐπὶ τοῦ συστήματος τῶν φυλακῶν ζητήματα, τὰ ὅποια ὑπῆρχαν ἄλλοτε μία τῶν κυριωτέρων φροντίδων τῆς Γαλλίας, ἐλήφθησαν δὲ ἐκ νέου ὑπ' ὄψιν καὶ ἐν μέρει ἐλύθησαν ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Θέλει εἶσθαι, λέγει, πρόθυμος πάντοτε νὰ συμβιβάσῃ, ἐν πνεύματι ἰσότητος, τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς φιλανθρωπίας. Ὁ ὑπουργὸς χαιρετᾷ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων Κρατῶν, χαίρων ὅτι οὔτοι συνηθροίσθησαν ἐν Γαλλίᾳ ἕπως ἀνακινήσωσι σπουδαῖα προβλήματα, ὧν ἡ λύσις ζητεῖται μετὰ τόσου ζήλου καὶ καλῆς θελήσεως ἐκ μέρους πάντων τῶν περωτισμένων ἐθνῶν τῶν δύο κόσμων.

Ὁ K. Wines ἀπαντῶν γαλλιστὶ εἰς τὴν προσλαλίαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐξαίρει τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐνεργητικότητα, ἣν ἡ Γαλλία ἐπέδειξεν ἀπὸ τοῦ 1871 εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ποινικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἡ βουλευτικὴ ἐξέτασις, ὁ νόμος περὶ τῆς ἐν ἀπομονώσει φυλακίσεως ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς φυλακαῖς, τὸ ἐπὶ τῶν φυλακῶν ἀνώτερον Συμβούλιον, ἡ Γενικὴ τῶν Φυλακῶν Ἐταιρία, ἡ πρὸς προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἐνηλίκων φυλακισμένων ἔταιρία, ἰδοῦ, λέγει, τὰ κυριώτερα ἀποτελέσματα τῆς λίαν παραγωγικῆς ταύτης ἐνεργείας. Ἀνομολογεῖ τὰς φροντίδας, ἃς κατέβαλον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐν Στοκὸλμῃ συνεργομένου Διεθνoῦς Συνεδρίου, ἡ Διεθνῆς Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Σουηδικὴ Κυβέρνησις, ἡ ἀντιπροσωπευομένη ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν K. Almquist καὶ τοῦ συνεργάτου του K. Gerlé. Νομίζει ὅτι δικαιούται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ Συνέδριον θέλει ἐπιφέρει εὐάρεστα ἀποτελέσματα εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ποινικῆς μεταρρυθμίσεως, ἐὰν τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐξακολουθήσωσι τὸ ἔργον των μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας ἣν ἔδειξαν μέχρι τοῦδε.

Ὁ K. Bérenger, ἀπαντῶν εἰς τὸν Πρόεδρον ἀναγγέλλει, ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν φυλακῶν ἀνώτερον Συμβούλιον καὶ ἡ Γενικὴ τῶν Φυλακῶν Ἐταιρία θέλουσιν ἀντιπροσωπευθῆ εἰς τὸ Συνέδριον διὰ τινῶν τῶν μελῶν αὐτῶν. Ὁ K. Bérenger ἤθελεν

ἴσως λυπηθῆ ὅτι τὸ Συνέδριον δὲν συνέρχεται ἐν Παρισίοις, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν σύμπας ὁ κόσμος φαίνεται συνεννοηθεὶς νὰ δώσῃ ἐν κοινῷ δείγματι τῆς ἐργασίας του, καθ' ἑλους τοὺς κλάδους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, ὑποχωρεῖ ἕμως πρὸ τῶν κερτημένων δικαιωμάτων τῆς Σουηδίας, ἥτις, ὑπὸ τὴν ὄθησιν τῶν σεβαστῶν αὐτῆς ἡγεμόνων, συνετέλεσεν τόσον εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος.

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινώνει ὅτι οἱ K. K. de Holtzendorff, Beltrani Scalia, Ekert, Pöls, Sollohub καὶ Illing δι' ἐπιστολῆς ἐκφράζουσι τὴν λύπην των, ὅτι δὲν δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις, ὅτι ἡ Πορτογαλλικὴ Κυβέρνησις διώρισε δύο ἐπισήμους ἀντιπροσώπους τῆς εἰς τὸ Συνέδριον, ὅτι ἡ Ἰσπανικὴ θέλει κατὰ πᾶσαν πιθανότητα διορίσει ἐπίσης, καὶ ὅτι εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐγκυκλίου προσκλήσεώς του πρὸς τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις δι' ἧς ἐζήτησι τὸν κατάλογον τῶν προσώπων, πρὸς ἃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἠδύνατο νὰ ἀπευθύνῃ προσκλήσεις διὰ τὸ Συνέδριον, ἔλαβεν ἀπαντήσεις ἐκ μέρους τῶν πλείστων Κρατῶν, τῶν εἰς τὴν ποινικὴν μεταρρύθμισιν ἐνδιαφερομένων.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἀρχεται ἡ συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τοῦ K. Almqvist περὶ τῶν αἰτίων ὧν ἕνεκα ἡ ἐπιτόπιος τῆς Σουηδίας Ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ τὴν Σύνοδον τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς, καὶ περὶ τῶν ἐν Στοκκόλμῃ ληφθέντων μέτρων περὶ τοῦ προσεχοῦς Συνεδρίου.

Ὁ K. Almqvist ὑπενθυμίζει ὅτι συμφώνως τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν Σύνοδον τοῦ 1875 ἐν Bruchsal, ἡ Σουηδικὴ Κυβέρνησις ἐκήρυξεν ὅτι προθύμως ἠθέλε δεχθῆ ἐν Στοκκόλμῃ τὸ Διεθνὲς Συνέδριον, διώρισε δ' ἐπιτόπιον ἐπιτροπὴν ὅπως λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα. Ἐκεῖνο ἕμως ὅπερ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ εἶναι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τοῦ Συνεδρίου ἐπιτυχίας, τοῦθ' ὅπερ νομίζει ὅτι ἐπιβαρύνει τῆς Διεθνῆς Ἐπιτροπῆς. Τῆς ἐκτυπώσεως τῶν διαφόρων ἐκθέσεων μὴπω περαιωθείσης,

ἡ Σουηδικὴ ἐπιτόπιος ἐπιτροπὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἰδῇ τὴν Διεθνῆ Ἐπιτροπὴν ἀναλαμβάνουσαν τὴν οἰκείαν εὐθύνην, ἐζήτησεν ἐπισήμως τὴν σύνοδον αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ὑποεπιτροπῆς (24 Μαρτίου 1877 ἐν Βρυξέλλαις). Ἀφ' ἑτέρου ἡ Σουηδικὴ Κυβέρνησις ἀπηύθυνε προσκλήσεις, ὅπως ἀντιπροσωπευθῶσιν ἐν τῷ Συνεδρίῳ, πρὸς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις, καὶ ὥρισε πίστωσιν 21 χιλιάδων φράγκων διὰ τὰς δαπάνας αὐτοῦ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεταβάσεως τῶν μελῶν παρεχώρησεν ὑποτίμησιν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν εισιτηρίων τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτοπίου ἐπιτροπῆς ὅλας τὰς ἀναγκαίας αἰθούσας κλπ. ὠνόμασε γραμματεῖς κατέχοντας ἐντελῶς τὰς πλείστας τῶν διημιλουμένων γλωσσῶν πρὸς σύνταξιν τῶν πρακτικῶν καὶ λοιπῶν ἐγγράφων.

Ὁ K. Almqvist ἀνακοινώνει πρὸς τοῦτοις, ὅτι ἡ Σύνοδος τῶν Σκανδιναυῶν νομολόγων συνέρχεται τὴν 28 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐν Χριστιανίᾳ, ἐλπίζων ὅτι τὰ μέλη τοῦ Διεθνούς Συνεδρίου θέλουσι δυνηθῆ νὰ λάβωσι μέρος εἰς ταύτην. Ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Δανιμαρκίας, K. Brünn, ἐκφράζει ὅτι τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου, ἅτινα ἠθελον διέλθῃ διὰ τῆς Κοπενάγης, ἠθελον τύχει ὅλων τῶν δυνατῶν εὐκολιῶν, ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰς φυλακὰς τοῦ Κράτους αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὀρίζει τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ K. Almqvist διὰ τὴν ἀκόλουθον συνεδριάσιν. Ὁ πρόεδρος καλεῖ τὸν γραμματεῖα νὰ προσαγάγῃ τὸ σχέδιον καταστατικοῦ διὰ τὴν Διεθνῆ Ποινολογικὴν Ἐπιτροπὴν, ὅπερ ἡ ὑποεπιτροπὴ κατὰ τὴν σύνοδόν της ἐν Βρυξέλλαις εἶχεν ἐπιφορτίσει τοὺς K. K. de Holtzendorff καὶ Guillaume νὰ συντάξωσι. Ὁ K. Guillaume πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ σχεδίου τούτου συνυποβάλλει καὶ ἰδιαιτέραν ἐκθεσιν. Μετὰ βραχείαν συζήτησιν ἡ ἐπιτροπὴ ὀρίζει τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδριάσιν.

Ὁ K. Stevens, ὅστις εἶχεν ἐπιφορτισθῆ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐπιχειρήσῃ νέαν διεθνῆ ποινολογικὴν καταστατικὴν,

προσάγει σχετικήν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐκθεσιν, ἐτύπωσεν ὑποδείγματα ἐρωτήσεων, σχετικά πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ K. Beltrani Scalia παραδεχθέντα, καὶ τὰ ἐπεμψε πρὸς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις. Ὁφείλει ὁμῶς νὰ ἀναγγεῖλῃ ὅτι μόναι ἡ Βαυαρία, Ὁλλανδία καὶ Αὐστρία, καὶ ἡ Διεύθυνσις τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων διὰ τὰς φυλακὰς τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα, τῷ παρῆσχον τὰς ζητηθείσας πληροφορίας. Τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον τῆς Πρωσσίας ἀπήντησεν, ὅτι τῶν φυλακῶν ὑποκειμένων εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἂν παρείχοντο αἱ πληροφορίες διὰ μόνας τὰς τῷ τελευταίῳ ὑποκειμένας φυλακὰς, δὲν ἤθελεν ἔχει τις ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς καταστάσεως αὐτῶν ἐν Πρωσίᾳ, καὶ ὅτι πρὸς τούτοις ἡ διαφορὰ τῶν νομοθεσιῶν καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων Κρατῶν διδομένων ἀριθμῶν.

Συζήτησεως γενομένης ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, ἀποφασίζεται νὰ παραπεμφθῆ ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Συνεδρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ K. Yvernès θέλει ὑποβάλλει ἐκθεσιν μετὰ τῶν περαιτέρω προτάσεων. Οὕτω λύεται ἡ συνεδρίασις.

Β'. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ (3 Ἰουνίου 1878).

Προεδρεύει ὁ K. Dr Wines, παρόντες δὲ οἱ K. K. Almqvist, Stevens, Yvernès, Choppin, Gerlé, de Padua Fleury, Victor Bournat, Bonneville de Marsangy, καὶ Dr Guillaume γραμματεὺς.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει ὅτι ἔλαβεν ἐκ μέρους εἴκοσι περίπου Κρατῶν, καὶ εἴκοσιν καὶ πέντε Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως, τῶν φυλακῶν αὐτῶν, καὶ καταλόγους τῶν προσκλητέων, ὅπως συμμεθέξωσι τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ K. Almqvist ἀναγγέλλει ὅτι ἔλαβεν ἐκ μέρους τοῦ Ἀντιβασιλέως τῶν Ἰνδιῶν ἐπίσημα ἔγγραφα σπουδαῖα καὶ πλήρη, ἀφορῶντα εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Κράτους ἐκείνου, καὶ ὅτι αἱ Ἀγγλικαὶ Ἰνδίαὶ θέλουσιν ἀντιπροσωπευθῆ ἐν τῷ Συν-

εδρίῳ. Ἐπίσης θέλει στείλει ἀντιπρόσωπον καὶ ἡ Ἰαπωνία.

Ὁ K. Yvernès, προσάγει τὰ ἀκόλουθα συγγράμματα προσφερόμενα τῇ Ἐπιτροπῇ ἐκ μέρους τοῦ K. Ch. Lucas.

α) Ἡ ποινικὴ ὑπερορία.

β) Συζήτησις περὶ τῶν προληπτικῶν κατὰ τῆς ὑποτροπῆς μέσων.

γ) Περὶ τῶν ἐλαττωμάτων τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν ἀπομονώσει φυλακίσσεως καὶ τῆς συμπυκνώσεως τῶν φυλακισμένων ἐν τοῖς ποινικοῖς καταστήμασιν.

δ) Ἐκθεσις περὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Στοκκόλμῃ Διεθνoῦς Ποινικοῦ Συνεδρίου.

Μετὰ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἀρχεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῶν ἀνακινηθέντων κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ὑπὸ τοῦ K. Almqvist. Ὁ K. Stevens, ἐξετάζων τὰ ζητήματα τὰ ἐγγεγραμμένα ἐν τῷ προγράμματι τοῦ Συνεδρίου καὶ τὰς ἐκθέσεις τὰς δημοσιευθείσας εἰς τὸ Διεθνὲς Δελτίον, νομίζει ὅτι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι εἰσὶν περαιωμένα. Ἡ ἐκτύπωσις τῶν ἐκθέσεων κατὰ τὴν εἰδησιν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ K. Beltrani Scalia ἐπεραιώθη, ἐντὸς δὲ τῆς ἑβδομάδος θέλει πεμφθῆ τῷ K. Almqvist ἀνσίλογος ἀριθμὸς ἀντιτύπων, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐκθέσεις αὐταὶ θέλουσιν τεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν ἐπισήμων αὐτῶν ἀντιπροσώπων προσεχῶς. Νομίζει δὲ ὅτι ἡ παρούσα συνεδρίασις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ δοθεῖσαι πληροφορίες ἀρκοῦσιν ὅπως βεβαιώσωσι τὴν ἐπιτόπιον ἐπιτροπὴν, ὅτι ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ δὲν παρημέλησεν οὐδὲ θέλει παραμελήσει τι ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ποινολογικοῦ ἐν Στοκκόλμῃ Συνεδρίου.

Ὁ K. Almqvist ἐκφράζει ὅτι εἶναι εὐχαριστημένος μέχρι ἐνὸς σημείου ὑπενθυμίζει τὴν ἐν Bruchsal ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ πεμφθεῖσαι αὐτῇ ἐκθέσεις ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῶσι πρότερον εἰς συζήτησιν, ὅπως τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς σχηματίσωσιν γνώμην ἐπ' αὐτῶν, καὶ οὕτω συντελέσωσι εἰς τὴν ἐκ τῶν συνδιασκέψεων τοῦ Συ-

νεδρίου μέρωσιν συμπερασμάτων, δυναμένων νὰ προκαλέσωσιν τὴν ἐν τοῖς διαφόροις Κράτεσιν παραδοχὴν μέτρων πρακτικῶν καὶ λογικῶν. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη δὲν ἐξετελέσθη εἰσέτι.

Ὁ Κ. Stevens ἐξηγεῖ ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέφερε τὴν μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ τυπωθῶσιν ὅλαι αἱ ἐκθέσεις πρὸς τῆς συγκροτήσεως τοῦ Συνεδρίου, καὶ ἐπομένως εἶχε φανῆ ἀναγκαῖον νὰ κοινοποιηθῶσιν τὰ χειρόγραφα τοῦλάχιστον εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Dr Guillaume ἐπικυροῖ τοὺς λόγους τοῦ Κ. Stevens, ἐννοεῖ ὅμως ἀφ' ἐτέρου κάλλιστα τὴν φροντίδα, ἣν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Στοκόλμης δεικνύει πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Συνεδρίου. Οἱ ὀρισθέντες εἰσηγηταὶ ὑπέβαλον ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν τοῦ προγράμματος ζητημάτων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἐξασφαλισθῆ σπουδαῖα συζήτησις ὑπεστηριζομένη ὑπὸ ἐπιχειρημάτων ἀρυομένων ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς παρατηρήσεως τῶν πραγμάτων. Ὅπως ἰκανοποιηθῶσιν οἱ δίκαιοι δισταγμοὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἔπρεπε νὰ ὀρισθῆ καὶ δεύτερος εἰσηγητὴς δι' ἕκαστον ζήτημα. Οἱ συνεισηγηταὶ οὗτοι, ἐκλεγόμενοι μεταξὺ τῶν προσώπων ἅτινα θὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸ Συνέδριον, ἤθελον ἔχει ὡς ἔργον νὰ ἀνοίξωσιν τὴν συζήτησιν καὶ νὰ συνοψίσωσιν τὰ ἐπιχειρήματα τῶν κυρίων εἰσηγητῶν, νὰ ὑποστηρίξωσιν ἢ νὰ ἀποκρούσωσιν αὐτὰ, καὶ νὰ ὑποβάλλωσιν ἴδια ἑαυτῶν συμπεράσματα· ὁ τρόπος οὗτος, συνήθης ἐν Ἑλβετία καὶ Γερμανία, δίδει λίαν εὐχάριστα ἀποτελέσματα, ἐλκύει τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου, ὑποχρεοῖ τοὺς συνεισηγητὰς νὰ μελετήσωσιν τὸ ζήτημα ὅπερ τοῖς ὀρίζεται, καὶ παρέχει τῷ Συνεδρίῳ καὶ τῷ κοινῷ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ τὰς γνώμας διαφόρων μελῶν. Ὁ Κ. Guillaume προτείνει κατὰ συνέπειαν, ἐν τῇ προσεχεῖ συνεδριάσει νὰ ὀρισθῶσιν συνεισηγηταὶ δι' ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ προγράμματος.

Ὁ Κ. Stevens νομίζει ὅτι οἱ ἤδη ὀρισθέντες εἰσηγηταὶ

ἀρκούσιν ὅπως ἀνοίξωσιν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος ὅπερ ἐπραγματεύθησαν, καὶ ὅτι δύναται νὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συνέλθῃ τὸ Συνέδριον ἢ ἐκλογή τῶν προσώπων, ἅτινα ἤθελον ἐπιφορτισθῆ νὰ ἀρχίσωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν συζήτησιν. Κατ' αὐτὸν, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι τὰ καταλληλότερα ὅπως ἐπιφορτισθῶσιν τὴν φροντίδα αὐτὴν ἐν περιπτώσει ἰδίως καθ' ἣν οἱ εἰσηγηταὶ δὲν ἤθελον εἶναι παρόντες, ὅπως ὑποστηρίξωσιν τὴν γνώμην των. Πέποιθε δὲ ὅτι πολλαὶ ἔγγραφοι ἀνακοινώσεις θέλουσιν σταλῆ ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τοῦ προγράμματος.

Ὁ Κ. Victor Bournat ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τοῦ Κ. Stevens, φρονῶν ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ λάβωσιν μέρος εἰς τὸ Συνέδριον θέλουσιν μελετήσῃ τὰς δημοσιευθείσας ἐκθέσεις καὶ θὰ ἦναι ἔτοιμοι διὰ τὴν συζήτησιν, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐκφρασθέντες φόβοι ὅτι ἡ συζήτησις δὲν ἤθελεν εἶναι σπουδαία, εἰσὶν ὑπερβολικοί.

Ὁ Dr Guillaume ἐπιμένει ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκλογῆς συνεισηγητῶν. Τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου, λέγει, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν πρακτικῶν ἀνθρώπων, δηλ. οἱ διευθυνταὶ φυλακῶν, δὲν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰθισμένοι εἰς συζητήσεις δημοσίας, ἔρχονται δὲ εἰς τὸ Συνέδριον μᾶλλον ἵνα αὐξήσωσιν τὰς γνώσεις των ἢ ἵνα κοινοποιήσωσιν τὰς παρατηρήσεις τῆς πείρας των. Πρέπει λοιπὸν νὰ προῖδῃ τις ὅτι ἐπὶ τινῶν ζητημάτων θὰ εἶναι δύσκολον νὰ κατασταθῆ σπουδαία συζήτησις. Νομίζει δὲ ὅτι διοριζομένων συνεισηγητῶν, τὸ ἐνδιαφέρον περὶ τῶν ἔργων τοῦ Συνεδρίου αὐξάνει, καθ' ὅσον πλείονα μέλη αὐτοῦ συμβάλλουσι πρὸς διευκρίνησιν τῶν ζητημάτων.

Ὁ Κ. Bonneville de Marsangy συνιστᾷ τῇ Ἐπιτροπῇ νὰ μὴ παραλείψῃ νὰ ὑποβάλλῃ τῷ Συνεδρίῳ τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῆς ὑποτροπῆς. Μέγα ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἐπιτευχθῆ, ἐὰν ὑπεδεικνύετο ὁ ἀπλούστερος καὶ πρακτικώτερος τρόπος νὰ ἐξακριβοῦται ἐν ἑκάστῳ Κράτει ἢ ὑποτροπή. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποτροπιαζόντων χρησιμεύει ὅπως ἀποδείξῃ τὴν

ἐπιβρόχην, ἣν ἐξασκεῖ ἡ ποινικὴ νομοθεσία καὶ ἡ τῶν φυλακῶν πειθαρχία.

Ὁ Κ. Almqvist ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ὑποτροπῆς ἐμπεριέχεται ἐν τῷ προγράμματι καὶ ὅτι ἄνευ ἀμφιβολίας τὸ Συνέδριον θέλει δείξει ἰδιαιτέραν ἐπὶ τούτου προσοχὴν. Ἡ ἀναλογία τῶν ὑποτροπιαζόντων ἐξαρτᾶται, λέγει, καὶ ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως τῶν ἐπικρατειῶν, ἐκ τοῦ μέτρου τῆς πενίας, τῆς μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτυχοῦς ἐνεργείας τῶν ἀγαθοεργῶν καὶ τῶν προστατευτικῶν τῶν ἀπολυομένων καταδίκων ἐταιριῶν· ἡ συζήτησις ὁμῶς αὕτη, λέγει, εἶναι ἔργον τοῦ Συνεδρίου.

Παμφηφεί ἀποφασίζεται νὰ κληθῶσι τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς 8 ἡμέρας, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι 4 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Συνεδρίου, ὅπως λάβωσι τὰ τελευταῖα μέτρα, καὶ ἰδίως ὅπως συζητήσωσι τὸ σχέδιον τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐπίσης ἀποφασίζεται νὰ ἀπευθύνῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιστολὴν εὐχαριστήριον τῇ Α. Μ. τῷ Βασιλεῖ τῆς Σουηδίας, καὶ τῷ ζητηθῇ ἡ ἄδεια ὥστε τὰ ἔργα τοῦ Συνεδρίου νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν Αὐτοῦ προστασίαν. Ἡ σύνταξις τῆς ἐπιστολῆς ἀνατίθεται τῷ Κ. Victor Bournat.

Γ'. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ (4 Ἰουνίου 1876).

Προεδρεύει ὁ Dr E. Wines, παρόντες δὲ οἱ Κ. Κ. Almqvist, Stevens, Victor Bournat, Yvernès, Bonneville de Marsangy, Vicomte d' Haussonville, Colonel J. W. Higginson ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐταιρίας τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, καὶ Dr Guillaume γραμματεὺς.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως. Ὁ Πρόεδρος προσαγορεύει τὸν ἐλθόντα Κ. d' Haussonville, ὃν εὐχαριστεῖ ἐπὶ τῇ ἐλεύσει του. Κατόπιν καταρτίζεται ὁ κατάλογος τῶν συνεισηγητῶν δηλ. τῶν προσώπων, ἑτινα θέλουσιν κατάρχεσθαι τῆς συζήτησεως

ἐπὶ τῶν ζητημάτων τοῦ προγράμματος. Τὸ γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτεῖται ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Κ. Almqvist νὰ συμπληρώσῃ τὸν κατάλογον καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τοὺς συνεισηγητὰς, οἵτινες δὲν ἤθελον ἀποδεχθῆ τὴν ἀνατεθειμένην αὐτοῖς ἐργασίαν.

Ὁ Κ. Victor Bournat ὑποβάλλει τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Σουηδίας ἐπιστολῆς. Τὸ σχέδιον ἀναγινώσκειται, γίνεται παραδεκτὸν, καὶ ἀποφασίζεται νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τῶν παρόντων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν συμμετασχόντων τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς.

Ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλει ὅτι ὁ Αἰδουσιμώτατος Dr E. B. M. Brown Ραββῖνος ἐν Ἀτλαντίᾳ (Γεωργία τῆς Ἀμερικῆς) σκοπεύει νὰ παρευρεθῇ ἐν τῷ Συνεδρίῳ εἰς Στοκχόλμην ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Πολιτείας τῆς Γεωργίας καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ κοινοποιήσῃ ὑπόμνημα περὶ τῆς ἐγκληματικότητος μεταξὺ τῶν νεωτέρων Ἰσραηλιτῶν.

Ὁ Κ. Almqvist προτείνει ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ ὀρίσῃ πρόσωπον, ὅπερ ἐπιφορτισθήσεται τὰ καθήκοντα γενικοῦ γραμματέως τοῦ Συνεδρίου, ζητεῖ δ' ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιτοπίου ἐπιτροπῆς τῆς Στοκχόλμης, ὅπως τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀνατεθῶσι τῷ Κ. Dr Guillaume.

Ἡ πρότασις ψηφίζεται, ὁ δὲ Κ. Guillaume ἀναγγέλλει ὅτι δέχεται τὰ καθήκοντα αὐτὰ, βασιζόμενος ἐπὶ τῆς συμπράξεως τῶν συναδέλφων του.

Δ'. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ (5 Ἰουνίου 1878).

Προεδρεύει ὁ Κ. Dr E. Wines, παρόντα δὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Σουηδίας ἐπιστολὴ, ἔχουσα ὡς ἐξῆς, ὑπογράφεται παρ' ἀπάντων τῶν μελῶν.

Μεγαλειότατοι,

Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ηὐδόκησε νὰ συγκατανεύσῃ, ὅπως ἡ δευτέρα Σύνοδος τοῦ Ποινολογικοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου συνέλθῃ ἐν Στοκχόλμῃ.

Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ, προτείνουσα τῇ Ὑμ. Μεγαλειότητι νὰ συνέλθῃ τὸ Συνέδριον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Σουηδίας, ἐγνώριζεν ὅτι οὐδαμοῦ ποῦ ἄλλοθι ἡδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ περισσότερο ζῆλον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ποινικῆς μεταρρυθμίσεως.

Ἡ Βουλὴ οὐδέποτε ἐδίστασε νὰ ψηφίσῃ τὰ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Κυβερνήσεως ζητηθέντα ποσὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἐν ἀπομονώσει φυλακίσεως καὶ δι' ὅλα τὰ μέτρα τὰ κατάλληλα πρὸς βελτίωσιν τοῦ συστήματος τῶν φυλακῶν.

Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐνδιαφέρεται ἀτομικῶς εἰς τὴν πρόοδον τῆς μεταρρυθμίσεως· ἡ κλίσις τῆς δ' αὐτῆ διὰ τὴν ποινολογικὴν ἐπιστήμην εἶναι οἰκογενειακὸν κληροδόμημα. Εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τῆς Βασιλομήτορος Ἰωσηφίνης ὀφείλεται τῶντι ἡ ἐν Σουηδίᾳ σύστασις ποινικῆς ἀποικίας, ὡς ἡ τοῦ Mettray ἐν Γαλλίᾳ, προωρισμένης διὰ τὴν σωφρονιστικὴν ἀνατροφὴν τῶν ἐλαττωματικῶν καὶ ἐγκληματικῶν παίδων. Ἀπειμνήθη τὸ παράδειγμα τοῦ ἐνδόξου συζύγου τῆς, τοῦ σοφοῦ συγγραφέως τῆς Πραγματείας περὶ ποινῶν καὶ φυλακῶν, ἧτις ἐποίησε τόσον κρότον ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὅθεν ἡ Στοκόλμη ὑπεδεικνύετο φυσικῶς τῇ προτιμῆσει τῆς διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς. Σήμερον δὲ σπεύδει αὐτὴ νὰ ἐκφράσῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι τὰς εὐχαριστίας τῆς, ἀντὶ τῶν ὅσων ἡ Σουηδικὴ Βουλὴ καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν φυλακῶν τοῦ βασιλείου αὐτῆς ἐπραξάν πρὸς παρασκευὴν τοῦ Συνεδρίου. Δὲν θέλει ἀμελήσει τίποτε ὅπως ἐξησφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν συνδιασκέψεων τῆς μεγάλης αὐτῆς Συνόδου. Τοῦτο θὰ εἶναι, νομίζει, τὸ καλλίτερον μέσον ὅπως μαρτυρήσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πρὸς πάντας ἐκείνους ὅσοι, ἐν Σουηδίᾳ καὶ ταῖς Σκανδιναυκαῖς χώραις, ἠβύνησαν τὴν σύνοδον τοῦ δευτέρου Διεθνοῦς Ποινολογικοῦ Συνεδρίου ἐν Στοκόλμῃ.

Ἡ εὐμένεια, μεθ' ἧς ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ἀπεδέχθη τὴν πρώτην ἡμῶν αἴτησιν, δίδει ἡμῖν τὸ θάρρος νὰ ζητήσωμεν καὶ νέαν ἐτι εὐνοίαν. Λαμβάνομεν τὴν τόλμην νὰ ζητήσωμεν, ὅπως ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης εὐδοκήσῃ νὰ παρέξῃ τὴν Ὑ-

ψηλὴν αὐτῆς προστασίαν εἰς τὸ προσεχῶς συγκροτηθῆσόμενον Συνέδριον. Διὰ τὴν Συνέλευσιν αὐτὴν θέλει εἶσθαι τοῦτο μεγάλη τιμὴ καὶ πολῦτιμος ἐνθάρρυνσις.

Παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα νὰ δεχθῇ τὴν ἐκφρασιν κλπ.

E. C. Wines, πρόεδρος
Ch. Lucas
R. Bérenger
Bonneville de Marsangy
Vicomte d' Haussonville
G. Fr. Almquist
A. A. Padua de Fleury
Dr Guillaume
Stevens
J. W. Higginson
Yvernès
Victor Bournat
Durand Dassier
L. Gerlé.

Μετὰ ταῦτα, ἐκφρασάσης τῆς ἐπιτροπῆς τὰς εὐχαριστίας τῆς τῷ τε Προέδρῳ καὶ τῷ γραμματεῖ, λύεται ἡ συνεδρίασις.

Α. Γ. ΣΚΟΥΖΕΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΕΙΟΥ ΠΡΟΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ.

Ἐὰν τὸ σύνολον τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἀνθρωπότητος ἀνεγράφετο ἐν πίνακι, ἡ πρόσοδος τῆς γῆς θὰ κατεῖχεν ἐπίσημον ἀληθῶς τόπον. Ἴδου ἐντὸς αὐτοῦ ὁ ἀπειρότερος ὀφθαλμὸς ἀνακαλύπτει ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν μεγαλουργῶν τῆς φύσεως δυνάμεων (τῶν ὅπωςδῆποτε συνδεσασῶν τὴν τύχην των μεθ' ὀρισμένων τῆς γῆς σημείων) προσφερόμενα εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου προϊόντα· μεταξὺ αὐτῶν τὰ μεταλλικὰ συν-

δέονται πρὸς τὴν δραστηριωτέραν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπτυξιν, ἅμα αὕτη εἰς ὑποταγὴν τοῦ ὕλικου κόσμου ἐπρομηθεύθη δεξιώτερα καὶ διαρκέστερα ὄργανα. Ἡ πρώτη τῆς μεταλλουργίας ἀρχὴ ἔχει τὴν οὐσιωδῶς θρησκευτικόν. Τὰ ἀρχαιότερα τῶν μεταλλείων ἔχνη συμπλέκονται μετὰ τῶν ἰχνῶν τῶν μυστηριωδῶν Καβείρων, Κορυβάντων, Κουρητῶν καὶ Τελχίνων. Ἡ Θεορυβώδης λατρεία αὐτῶν, ὁ Ἡφαιστος (σύμβολον πυρός), ὁ Ἡρακλῆς (σύμβολον ἰσχύος), οἱ ὑποχθόνιοι τῆς Σαμοθράκης θεοὶ περιλαμβάνουσιν ἐν τῇ αὐτῇ εἰκόνι τὴν πρώτην τῆς μεταλλουργικῆς ἐμφάνισιν. Ἐν ταῖς ἱστορικαῖς περὶ Χαλκοῦ ἐρεῦναις μου, λέγει ὁ Rossignol, συνεχῶς ἀπήντησα τάξιν τινα προσώπων ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ ἱερέως, λατρευομένων ὡς θεῶν, περιφήμων διὰ τὸν ἐξ ἐμπνεύσεως ἐνθουσιασμόν, καὶ τὰς Θεομανεῖς παραφορὰς τῶν τὰ πρόσωπα ταῦτα παρά τισι θεότησι ἐξεπλήρουν καθήκοντα ἀπαιτοῦντα βιαίας κινήσεις καὶ μέγαν θόρυβον. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον παρετήρησα, ὅτι ὅλοι οἱ τόποι, ἐν οἷς ἡ παράδοσις ὥριζε τὴν διαμονὴν τῶν προσώπων τούτων, ἦσαν πλούσιοι εἰς μέταλλα, καὶ ἐβεβαιώθη συγχρόνως, ὅτι μετὰ τῶν μυστηριωδῶν τούτων ὄντων καὶ τῶν μετάλλων ὑπῆρχεν ἡ μετὰ τὸν ἐφευρετοῦ καὶ ἐφευρέσεως, ἐργάτου καὶ βιομηχανήματος, ἀναλογία» (περὶ τῶν Μετάλλων ἐν τῇ Ἀρχαιότητι σελ. 9).

ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν ἡ ἔγγειος πρόσοδος ἀναφαίνεται καθ' ἣν στιγμὴν, ἀφαιρουμένων τῶν εἰς ἐργασίαν καὶ κεφάλαιον παραγωγικῶν δαπανῶν, προκύψει περίσσευμα ἐπὶ τῆς ἀξίας δεδομένου προϊόντος. Ἐνῶ ἀφ' ἐνός ἢ ποικιλία εἶναι ὁ ὑπέρτατος νόμος, ἀφ' ἐτέρου ἡ ἔγγειος πρόσοδος ἀκολουθεῖ σταθεροὺς κανόνας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ. Ἐὰν ὑποθέσωμεν κλίμακα, ἐπὶ κορυφῆς τῆς ὁποίας ἵσταται τὸ πολυτιμότερον τῆς γῆς προϊόν, δυνάμεθα καταβαίνοντες νὰ εὐρώμεν τὴν θέσιν τοῦ εὐτελεστέρου. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἕκαστος νομίζει, ὅτι ὅσον πολυτιμότερον τὸ προϊόν, τόσον ἢ ἐν αὐτῷ ἔγγειος πρόσοδος ἀνωτέρα· καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει πλάνη οὔτε γενικωτέρα οὔτε μᾶλλον εὐαπόδεικτος.

Ἄς λάβωμεν δύο τῆς οἰκονομικῆς κλίμακος σημεῖα· ἐπὶ τοῦ μὲν ὑπάρχει ὁ χρυσός, ἐπὶ τοῦ δὲ ὁ σῖτος. Ἀλλ' ἐνῶ εἶναι εὐκόλον εἰς ἕκαστον νὰ μεταφέρῃ 50 ὀκαδ. χρυσοῦ ἐκ τῶν πλουσιῶν τῆς Αὐστραλίας μεταλλείων, διὰ τὴν μεταφορὰν ἐν τούτοις τοῦ ἰσαξίου αὐτοῦ εἰς σῖτον, πόσαι δυσκολίαι καὶ πόσαι δαπάναι! Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ Ἑλλάς παράγει μὲν χρυσόν καὶ σῖτον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν πρὸς τὰς χρεῖας αὐτῆς ἀνάλογον, καὶ ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ τῶν προϊόντων τούτων ἐξ Αὐστραλίας εἰσαγωγὴ ἀποβαίνει ἀναπόφευκτος, ἰδοὺ ποῖαι συνέπειαι θὰ προκύψωσιν. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγορᾷ ἡ αὐτὴ τιμὴ διὰ τε τὰ ἐγχώρια καὶ τὰ ξενικὰ προϊόντα· ἀλλ' ἐνῶ τὰ δευτερὰ ἐπιβαρύνονται διὰ τῶν δαπανῶν τῆς μεταφορᾶς, τὰ ἐγχώρια κερδαίνουσι τὴν ἐντὸς τῆς τιμῆς τῶν ἀναγκαίως ὑπάρχουσαν διαφορὰν. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἔγγειον πρόσοδον· εἶναι δὲ τόσον ἀνωτέρα ὅσον ἡ δαπάνη τῆς μεταφορᾶς εἶναι μείζων· ἐπομένως ἡ ἔγγειος πρόσοδος τῶν ἡμεδαπῶν σιτοφόρων γαιῶν ἔσεται πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἐγγείου πρόσοδος τῶν ἡμεδαπῶν χρυσορυχείων.

Ἐπὶ τῆς ἀληθείας ταύτης ὁ Smith κατέστρωσε τὴν ἐξῆς διὰ τὴν ἔγγειον πρόσοδον κλίμακα, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία εἶναι μὲν οὐσιωδῶς σχετικὴ κατ' ἐποχὰς καὶ χώρας, κέκτηται ὅμως μεγάλην ἐνδεικτικὴν σημασίαν. — Σιτοφόρος ἀγρὸς παρέχει ἔγγειον πρόσοδον τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, ἀνθρακορυχεῖον τὸ $\frac{1}{5}$, μολυβδεῖον τὸ $\frac{1}{6}$, ἀργυρεῖον τὸ $\frac{1}{10}$, χρυσεῖον τὸ $\frac{1}{20}$! — Εἶναι τῷ ὄντι διδακτικὸν τὸ πρακτικὸν συμπέρασμα τῆς παρατηρήσεως ταύτης, διότι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἡ γενναιοῦτης τῆς φύσεως συναντᾶται μετὰ τῶν μᾶλλον κατεπειγουσῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἀναγκῶν.

«Ἡ καλλιέργεια, λέγει ὁ Rau, τῶν μεταλλείων τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου παρέχει τὰς μικροτέρας εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας ὠφελείας, εἴτε διὰ τὸ ὀλιγοδάπανον τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων αὐτῶν, εἴτε διὰ τὸν εἰς ὃν ὑπόκεινται μέγαν συναγωνισμόν, εἴτε διὰ τὴν ἐκ τῶν μετάλλων τούτων μικρὰν τῇ ἰθαγενεῖ βιομηχανίᾳ προσφερομένην ποσότητα. Τὰ μεταλλ-

λεία τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν δὲν ἔδωσαν μεγάλα κέρδη· ὅ,τι ἐπὶ παλαιότερων δεδομένων ἔλεγεν ὁ Smith ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ νεωτέρων μελετῶν. Ἐὰν διστάζωσιν ἐκεῖ εἰς ἐπιχείρησιν καλλιέργειας ἀργυρείου, τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ μεγάλους διατρέχουσι κινδύνους, μολονότι δὲν λείπουν καὶ παραδείγματα ἐκτάκτων θησαυρισμῶν. Ἐν τούτοις ἐπὶ τῶν λοιπῶν μεταλλείων, καὶ ἰδίως μολύβδου, σιδήρου καὶ ἀνθρακος, ἡ μεγάλη ζήτησις αὐτῶν σχηματίζει τοιαύτας τιμὰς, ὥστε, ἀφαιρουμένων τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν, μέγала πραγματοποιοῦνται κέρδη». Τοιουτοτρόπως ὁ Michel Chevalier, ὑπολογίζων τὴν ἀξίαν τοῦ μέχρι 1848 παραχθέντος ἐν Ἀμερικῇ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς 37 διλιούνια φράγκων, καὶ συγκρίνων τὸν πλοῦτον τοῦτον πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας παραχθέντα διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνθρακορυχείων τῆς, ἀλίγα ἔτη, λέγει, ἀρκοῦσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἵνα δημιουργήσῃ ἀξίαν ἴσην πρὸς ὅ,τι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐπὶ 300 ἔτη ἡ Ἀμερικὴ παρήγαγεν. Ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐκπληκτικὴ ἡ ποσότης τῶν 37 διλιουνίων, δὲν δύναμαι νὰ ἀποφύγω τὴν ἐξῆς σκέψιν, ὅτι εἶναι ἐλάχιστον προϊόν, συγκρινόμενον πρὸς ὅσα ἡ λοιπὴ βιομηχανία ἐν ἴσῳ χρονικῷ διαστήματι παρήγαγεν. Ἐκτεταμμένοι ἀνθρακοῦχοι τῆς γῆς ἐκτάσεις εἶναι προτιμότεραι τῶν περιφημοτέρων μεταλλείων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς τὸ πείσμα ὄλων τῶν θελητῶν, τὰ ὅποια οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι ἀποδίδουσιν εἰς τὰ τελευταῖα. Εἰς καλὰς χεῖρας τὰ ἀνθρακωρυχεῖα εἶναι μεταλλεῖα ἐργασίας, ποικίλης, ἰσχυρᾶς, ἀπεριορίστου· ἡ δὲ ἐργασία εἶναι τὸ κύριον στοιχεῖον τοῦ πλοῦτου, ὁ πλοῦτος μάλιστα αὐτός. Ἐν τούτοις ὑπολογισθῆτω ἡ ποσότης τῶν πολυτίμων τούτων μετάλλων, ἡ παραγωγή τῶν ὁποίων ἀπησχόλησε τόσους βραχίονας, ὑπέκαυσε τόσας φιλοδοξίας, ἐκόρεσε τόσα πάθη, ὑπέκίνησε τόσας σκληρότητας. Ὅλος μὲν ὁ ἐκ τῶν μεταλλείων τοῦ Νέου Κόσμου ἐξαχθεὶς ἀργυρος θὰ ἀπετέλει ὄγκον 11,657 κυβικῶν μέτρων, ὅλος δὲ ὁ χρυσοῦς 151. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅλος ὁ ἀργυρος, ὁ συλλεχθεὶς ἐντὸς τῶν γιγαντιαίων καὶ πο-

λυαρίθμων τῆς Ἀμερικῆς μεταλλείων, μεταβαλλόμενος εἰς σφαίραν καὶ τιθέμενος πλησίον τῆς στήλης Vendôme δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰ δύο τρίτα αὐτῆς. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν χρυσόν, ὁ ὄγκος αὐτοῦ εἶναι τῷ ὄντι ἐλάχιστος. Θὰ ἠπόρει τις μανθάνων, ὅτι ὁ χρυσοῦς αὐτός τοῦ Νέου Κόσμου, ἐπὶ τῆς ἀφθονίας τοῦ ὁποίου τοσαῦτα ἐμυθολογήθησαν, περὶ τοῦ ὁποίου π. χ. ἐρρέθη ὅτι μόνον τὰ χρυσὰ λύτρα ἐνός Ἰ γ κ ἄ ς ἤρκουν ἵνα ὑπερπληρώσῃσι ὀλόκληρον ναόν, μόλις ἀρκοῦσι διὰ τὸ ἥμισυ αἰθούσης ἀπλοῦ ἐν Παρισίοις ἰδιώτου (Chevalier, Πολ. Οἰκονομία τομ. 3, μερ. 7, κεφ. 3). — Βεβαίως αἱ ποσότητες αὐτῶν τῶν πολυτίμων μετάλλων ὑπέστησαν ἐν τοῖς τελευταῖοις χρόνοις τεραστίας προσθήκας· ἀλλ' ἡ ἀναλογία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας οὐδαμῶς πρὸς τὰ τελευταῖα ἠλαττώθη. Τοιουτοτρόπως λαμβανομένης τῆς Ἀγγλίας ὡς παράδειγμα, ἡ εἰς ἑκατομ. φρ. κίνησις τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς κατὰ τὴν τριετίαν 1858—1860 εἶναι λίαν ἐνδεικτικὴ.

		1858	1859	1860
Χρυσός	Εἰσαγωγή	570,0	557,5	314,6
	Ἐξαγωγή	315,0	452,5	391,0
Ἀργυρος	Εἰσαγωγή	167,5	370,0	259,8
	Ἐξαγωγή	177,5	440,0	222,3
Λοιπὰ δὲ ἐμπορεύματα	Εἰσαγωγή	4,105,0	4,487,0	5,264,0
	Ἐξαγωγή	3,500,0	3,892,0	4,113,0

Ἐν γένει ἡ ἔγγειος πρόσοδος ὁμοιάζει τὸν Ἀνταῖον ὅσον ἀναβαίνει εἰς ὕψος, τόσον ἀπόλλυσιν εἰς δύναμιν. Ἐὰν κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας ὑπολογισμοὺς τοῦ Smith, γῆ χρυσοφόρος ἵνα παράξῃ 100 δραχ. δαπανᾷ 95, ἐνῶ γῆ σιτοφόρος ἵνα παράξῃ 100 δαπανᾷ μόνον 66 ²/₁₀, εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ ἔγγειος πρόσοδος τῆς δευτέρας εἶναι πρὸς τὴν τῆς πρώτης ὡς 33 ¹/₁₀ πρὸς 5.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐγγείου πρόσοδος ἐπὶ γαιῶν τὸ αὐτὸ εἶδος παραγωγῶν ἀποτελεῖ οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσαν με-

λέτην. Ἐν γένει ἡ ἰδέα τῆς ἀγορᾶς εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τῆς ἐγγείου προσόδου, καθὼς ἀπὸ πάσης οἰκονομικῆς ἀξίας. Ἐὰν ὑποθέσωμεν κεντρικὴν ἀγορᾶν, ἰδοὺ τὰ ἀπώτερα περίχωρα αὐτῆς ἐπιβαρύνονται διὰ πλείονων μεταφορᾶς δαπανῶν, ἵνα ἐντεῦθεν καταρτισθῆ ὑπὲρ τῶν πλησιεστέρων γαιῶν διαφορά, ἥτις ἀποτελεῖ οὐσιῶδες τῆς ἐγγείου προσόδου στοιχεῖον. Ἄμα δὲ ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους προκαλέσει τὴν καλλιέργειαν καὶ τῶν ἀφορωτέρων γαιῶν, τότε δυοῖν θάτερον: ἢ διὰ τῶν αὐτῶν δαπανῶν ἢ εὐφρωτέρα γῆ δίδει πλεόνασμα, ἢ δι' ἀνίσων δαπανῶν καὶ αἱ ἄγονοι, ἐν τεινομένης τῆς καλλιέργειας, παρέχουσι τὸ αὐτὸ πρὸς τὰς γονίμους εἰσόδημα. Εἰς ἀμφοτέρας ἐν τούτοις τὰς περιπτώσεις ὑπάρχει διαφορά εἰς τὸ εἰσόδημα ἢ εἰς τὴν δαπάνην, καὶ οὕτως ἀναφαίνεται ἕτερον κύριον τῆς ἐγγείου προσόδου στοιχεῖον.

Ἐὰν ἤδη ἐφαρμόσωμεν τὸν νόμον τοῦτον τοῦ Ricardo ὑπὸ τὴν ἀπλουστέραν αὐτοῦ ἔποψιν ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι μεταλλούχων γαιῶν, ἀναπόφευκτος ἀποβαίνει ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀγορᾶς, εἰς ἣν τὰ προϊόντα αὐτῶν διευθύνονται. Ἄλλ' εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀγορὰ αὕτη κεῖται, ἢ ἐγγείος πρόσσοδος τοῦ Ἑλληνικοῦ μεταλλείου θὰ ἀναφανῆ ἅμα τοῦτο συναγωνισθῆ πρὸς ἕτερον πτωχότερον ἢ ἀπιώτερον. Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὅλα τὰ ὁμοειδῆ μεταλλεῖα διατελοῦσιν εἰς τὸν αὐτὸν τῆς εὐφορίας καὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἀποστάσεως λόγον, ἰδοὺ λείπουσι δύο κυριώτερα στοιχεῖα τῆς ἐγγείου αὐτῶν προσόδου. Ἀρκεῖ δὲ ἵνα ἐκ μέσου ἀρθῆ καὶ τὸ φυσικὸν πρὸνόμεον, ὅπερ κέκτηνται τόποι τινές εἰς τὴν παραγωγὴν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ προϊόντος, ἵνα ἐξαλειφθῆ ὁλόκληρος τῆς ἐγγείου προσόδου ἡ εἰκὼν. Ἐν τούτοις τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτως.

Ἀναλύοντες τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ κυκλοφοροῦσαν τιμὴν, ἀνακαλύπτομεν, ὅτι περιέχει αὕτη τὴν δαπάνην τοῦ ὑπὸ ἀτυχεστέρους ἔρους διατελοῦντος μεταλλείου· ὁ λόγος εἶναι ἀπλούστατος, διότι ἐὰν δὲν ἐκαλύπτοντο αἱ δαπάναι, δὲν θα ἐξηκολούθει ἡ καλλιέργεια. Οὕτως ἀφαιρουμένων ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ τιμῆς τῶν μέχρις αὐτῆς δαπανῶν τοῦ ἡμετέρου μεταλλ-

λείου, ἡ διαφορά ἀποτελεῖ τὴν ζητουμένην ἐγγεῖον πρόσσοδον. Ἐντεῦθεν ὁμοίως ἡ βεβαίωσις τῆς γενομένης ὀλικῆς δαπάνης καθίσταται σπουδαιότατον ἔργον.

Ἐπὶ εὐρείαν ἔποψιν ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἐγγείου προσόδου ἐνεργεῖται διὰ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν ἐπιχειρηματιῶν, εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων τὸ συνάλλαγμα μεταφέρει τὴν χρῆσιν τῆς γῆς. Ὅσον τελειότερον εἶναι τὸ μεταφερόμενον ὄργανον παραγωγῆς, τόσον ἀνώτερον ἀντάλλαγμα πληρόνεται. — Εἰς τίνα ἀνήκει τὸ ἀντάλλαγμα τοῦτο (ἐγγείος πρόσσοδος); Ἰδοὺ ζήτημα θεωρητικόν, τὸ ὁποῖον ἡ πρακτικὴ τῶν ἐθνῶν ἔλυσε πάντοτε ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν. Ἐὰν ἐρωτήσητε τὸν ἐπιχειρηματίαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἐνσαρκωθέντας κεφαλαιούχους καὶ ἐργάτας, ἢ ἐγγείος πρόσσοδος εἶναι κατόρθωμα αὐτῶν. Μήπως αὐτοὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μωϋσέως δὲν ἠνάγκασαν τὴν γῆν νὰ προδώσῃ τὰ μυστήρια αὐτῆς; Ἀφ' ἑτέρου οἱ ἰδιοκτῆται ἐπικαλοῦνται τὴν δύναμιν τῆς εἰς αὐτοὺς ἀνηκούσης γῆς. Ἐδῆμιουργήσατε, λέγουσιν, τὰ ἐν αὐτῇ; Ἀπλῶς σὰς ὀφείλεται ἡ τιμὴ τῆς ἀνακαλύψεως. — Ἄλλα νομίζω εὐαπόδεικτον, ὅτι ἡ ἐγγείος πρόσσοδος εἶναι προϊόν τῆς φύσεως, καθ' ὅσον ἀναπτύσσεται ἡ κοινωνία. Καὶ ἂν οἱ ἰδιοκτῆται παρητοῦντο αὐτῆς, οὐχ ἦττον οἱ καταναλωταὶ θὰ τὴν ἐπλήρωνον εὐχαρίστως εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλητάς. Ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν γαιῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων περιπετειῶν, ἰδοὺ τὸ ρεῦμα τῆς κοινωνίας ἐνθυμίζει τὸν ποταμὸν, τοῦ ὁποῖου τὸ ὕδωρ ποτίζει τὰς εὐτυχεστέρους γαίας. Ἡ ἐγγείος πρόσσοδος δὲν ἔχει ἐπισημότερον τίτλον. Ἐὸ ζήτημα εἶναι τίς θὰ καταλάβῃ τὴν προσφορωτέραν θέσιν κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ εὐεργετικοῦ ρεύματος.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΟΥ 1821.

Ἐπὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις ἐδημο-

σίευσεν ἐν τῷ 6ῳ φυλλαδίῳ τῆς τὴν κατάστασιν τῶν χορηγημάτων, τὰ ὅποια ὁ δημόσιος θησαυρὸς παρέχει πρὸς τὴν Ὑδραν, τὰς Σπέτσας καὶ τὰ Ψαρά, ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων τῶν νήσων τούτων διὰ τὰς θυσίας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Νομίζομεν χρήσιμον τὸν συνδυασμὸν τῶν πληροφοριῶν τούτων πρὸς τὴν γενικὴν ἔννοιαν τοῦ ζητήματος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἐπόμενα ἔγγραφα ἀποτελοῦσι τὴν τελευταίαν, τρόπον τινα, ἐνέργειαν.

Ἄριθ. 9. Τὸ Ναυτικὸν Τμήμα.

Πρὸς τὸν Κ. Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀγῶνος.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐν τῶν καθηκόντων τὰ ὅποια ἀνετέθησαν εἰς τὸ ναυτικὸν τμήμα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀγῶνος, καὶ τὸ σπουδαιότατον μάλιστα, εἶναι τὸ περὶ τῶν ναυτικῶν ἀποζημιώσεων τῶν νήσων Ὑδρας, Σπεισῶν καὶ Ψαρρῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ 6 ἄρθρον τῶν ὁδηγιῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Περὶ αὐτῶν, ὡς γινώσκετε, κύριε πρόεδρε, ὅλαι αἱ ἔθνικαὶ συνελεύσεις ἐποιήσαντο λόγον, καὶ εἰκότως, διότι αἱ τρεῖς αὐταὶ νῆσοι ἀπετέλεσαν τὴν ναυτικὴν τοῦ ἔθνους δύναμιν, αὐταὶ ἐματαιώσαν πολλάκις τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, αὐταὶ καθ' ὅλον τὸ μακρὸν τοῦ ἀγῶνος διάστημα ἀνέτρεψαν ἄρδην τὰς πρὸς κατάσβεσιν τῆς ἐπαναστάσεως ἀποπείρας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, αὐταὶ καὶ κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους ἀγῶνα ἐδόξασαν τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα, αὐταὶ συνεκρότησαν τὸν ἔθνικὸν στόλον καὶ συνετήρησαν αὐτὸν κατὰ τὸν ἑπταετῆ ὑπὲρ τῶν ὅλων πόλεμον.

Καὶ αὐτὴ ἡ τῆς 3 Σεπτεμβρίου ἐθνικὴ συνέλευσις ἐμνήσθη τῶν ναυτικῶν νήσων καὶ διὰ τοῦ Ε'. ψηφίσματος συνέστησε θερμῶς εἰς τὴν κυβέρνησιν, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις μάλιστα, τὴν ἱκανοποίησιν τῶν χρηματικῶν θυσιῶν, ὡς προτήνεγκον εἰς τὸ ἔθνος αἱ κοινότητες Ὑδρας, Σπεισῶν καὶ Ψαρρῶν. Ὅθεν κα-

θῆκον ἱερὸν ἐνόμισαν οἱ συγκροτοῦντες τὸ ναυτικὸν τμήμα τῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐπιτροπείας νὰ ἐκτελέσωσι τὸν πόθον τοῦ ἔθνους, ὃν διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του πολλάκις ἐδήλωσε, συμμορφούμενοι καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ 6 ἄρθρου τῶν τῆς 12 Ἰουνίου 1846 ὁδηγιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ βηθέντος Ε'. ψηφίσματος τῆς 6'. τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεως.

Ἀλλὰ τὸ ἔργον ἦν δυσχερὲς καὶ δυσχερέστερον ἔτι ἀπειργάσατο αὐτὸ ἡ μακροῦ χρόνου παρέλευσις, ἧς ἐνεκα τὰ πλεῖστα μὲν πάσης ἀναθεωρήσεως στοιχεῖα ἐξέλιπον, τῶν δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς γυνομένων ἀσθενῆς, ἀσθενεστάτη πλέον ὑπάρχει ἡ μνήμη. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο συνέπεσε κώλυμα εἰς τὴν τακτικὴν τῆς ἀναθεωρήσεως ἐργασίαν, τὸ ἐξῆς:

Ἐπὶ δύο σχεδὸν ἔτη ἐζητήσαμεν, ὡς γινώσκετε, κύριε πρόεδρε, τὰ πρὸς φωτισμὸν ἡμῶν καὶ ὁδηγίαν ἀναγκαῖα ἔγγραφα παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλ' οὐδὲν εὐρέθη οὔτε ἐδόθη ἡμῖν, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1871 ὑπ' ἀριθ. 5540 ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς ὑμᾶς.

Ἦτο δὲ τοῦτο φυσικὴ συνέπεια τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, διότι μετὰ παρέλευσιν πεντηκονταετηρίδος ὅλης τὰ πάντα καλύπτονται ὑπὸ πυκνοῦ τῆς λήθης πέπλου.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἔγγραφα ἂν εὐρίσκοντο, πάλιν ἠθέλαμεν εὐρεθῆ εἰς θέσιν ἀμήχανον ἐξελέγξεως, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους.

α'.) Τὰ συγκροτοῦντα τότε τὸν ἐλληνικὸν στόλον πλοῖα, ὧν ἡ ἀξία ἀποτελεῖ ἐν τῶν μεγάλων κεφαλαίων τῶν θυσιῶν, δὲν ὑπάρχουσι πλέον, ὅπως γίνῃ ἡ ἀναθεώρησις τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν. Ὅτι δὲ τοῦτο ἦτο ἀναγκαῖον, δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς πρώτης συσταθείσης ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου ἐν Αἰγίνῃ ἀναθεωρητικῆς τῶν ναυτικῶν ἀποζημιώσεων ἐπιτροπῆς, ἧτις ἐκτιμήσασα πάντα τὰ πλοῖα ὅσα μετέσχον τοῦ ἀγῶνος, ἀφήκεν ἀνεκτίμητα τέσσαρα, τὰ ὅποια ἦσαν ἀπόντα εἰς ὑπηρεσίαν τῆς κυβερνήσεως, περὶ ὧν ποιεῖ μνησίαν ἐν τῇ ἐκθέσει.

β'.) Οἱ λογαριασμοὶ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων κατεστρώθησαν κατὰ τὸ τότε πασίγνωστον ἔθιμον τῆς ἀμοιβαίας καὶ καλῆς μεταξὺ τῶν συναλλαττομένων πίστεως, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἰσχύον νόμου ἀπαραβάτου. Ἀπλᾶ σημειώματα εἶχον ἀποδεικτικὴν δύναμιν καὶ οὐδενὶ οὐδ' εἰς ἔννοιαν ἤλθε ν' ἀθετήσῃ τὸ κῆρος αὐτῶν. Καὶ οἱ λογαριασμοὶ ἐπομένως τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου ἐπὶ τοιούτων σημειωμάτων ἐστηρίχθησαν, οὐχὶ δὲ εἰς ἀποδείξεις κατὰ τοὺς σήμερον ἐν ἰσχύϊ λογιστικοὺς τύπους, οἵτινες τότε ἦσαν ὅλως ἀγνωστοί. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἐν μόνον ἐδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν, ἢ παρουσία τῶν διευθυνόντων τὰ τοῦ πολέμου κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἢ γουν οἱ προὔχοντες τῶν νήσων καὶ οἱ πλοίαρχοι, ἀλλὰ καὶ οὗτοι δὲν ὑπάρχουσι πλέον.

γ'.) Καθ' ὅλην σχεδὸν τοῦ πολέμου τὴν διάρκειαν, καὶ κυρίως κατὰ τὰ πρῶτα τῆς ἐπαναστάσεως ἔτη, οἱ προὔχοντες τῶν νήσων, οἵτινες ἐστελλόν ἰδίαις δαπάναις τὰ πολεμικὰ πλοῖα τῶν εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἀπετέλουν τότε κεντρικὴν ἐξουσίαν καὶ ἀνεξαρτήτως διηύθυνον τὰ τοῦ πολέμου πράγματα, καὶ διεχειρίζοντο τὰ παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων καταβαλλόμενα ἐκάστοτε ἐξοδα τοῦ πολέμου. Ἐπομένως, ὅταν τοῦτο τις ἔχη ἐν ὄψει, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ παραδεχθῇ ὅτι οἱ ὑποβληθέντες μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου λογαριασμοὶ εἰσὶν ἀκριβεῖς καὶ εἰλικρινεῖς. Εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνδρῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὑπῆρχε φλόξ ἐνθουσιασμοῦ, ποιούντος ἐκποδῶν πᾶσαν ὑπόνοιαν ἔργων κατωτέρων τοῦ ἐνθέου προορισμοῦ τῶν. Εἶναι ἀσύγνωστος παραγνώρισις τῶν ἀρετῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ εἰς ἔννοιαν καὶ νὰ ἔλθῃ τις, ὅτι ἄνδρες πεπληρωμένοι ζήλου ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης πατρίδος, ἄνδρες οἵτινες ἀπέναντι τῆς ιδέας τῆς ἐλευθερίας κατεφρόνησαν ζωὴν καὶ περιουσίας κολοσσιαίας, καὶ κατέλιπον ἐν ἐπιγνώσει εἰς πηνίαν τὰ τέκνα τῶν, ἠμέλησαν τὴν ἀκρίβειαν τῶν λογαριασμῶν τῶν θυσιῶν τοῦ πολέμου, ὅτε ὑπέβαλον αὐτοὺς εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐκ τούτων τῶν σκέψεων ὀρμώμενον τὸ πνεῦμα καὶ μὴ

ἔχον, ἐλλείπει ἄλλων ἐγγράφων, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ἄλλως νὰ πράξῃ, ἔλαβεν ἐν ὄψει καὶ ἐμελέτησε τὰς δύο ἐκθέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος συσταθειῶν ἀναθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν, ἢ γουν τὴν τῆς 2 Νοεμβρίου 1829 τῆς ἐν Αἰγίνῃ καὶ τὴν τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1830 τῆς ἐν Ναυπλίου. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐκθέσεων ἐκείνων ἐπληροφορήθη περὶ τῆς δυσχερείας τοῦ ἔργου τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἐπέισθη ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἀναθεώρησις σήμερον μετὰ τοσούτου χρόνου παρέλευσιν εἶναι ἔργον πάντῃ ἀνέφικτον.

Αἱ ἐπιτροπὴ ἐκεῖναι, εἰ καὶ ἐγγύτατα τοῦ ἀγῶνος ἐπεχείρησαν τὴν ἀναθεώρησιν, εἰ καὶ ὑπῆρχον τότε τὰ πλοῖα, εἰ καὶ ἔζων οἱ πρόκριτοι τῶν νήσων καὶ οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως, ἐνεκα τῆς δυσχερείας τοῦ ἔργου, νὰ καταρτίσωσιν ἔργον τέλειον, διότι ἔλειπον καὶ τότε στοιχεῖά τινα ἀναγκαῖα. Ἡ τρίτη δύναμις τοῦ ναυτικοῦ πολέμου, τὰ Ψαρρὰ, κατεστράφησαν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν συνεπέσυρε καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐγγράφων καὶ λογαριασμῶν τῶν προκρίτων τῆς νήσου μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Ὑπῆρξαν ἰδιαίτερα περιστατικὰ εἰς ἐκάστην τῶν τριῶν νήσων, διὰ τὰ ὁποῖα κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ οἱ λογαριασμοὶ αὐτῶν εἶχον τι ἰδιάζον εἰς ἐκάστην αὐτῶν. Ὅθεν εὐρεθεῖσαι εἰς ἀμηχανίαν αἱ ἐπιτροπαὶ περὶ τοῦ πρακτέου, ἠναγκάσθησαν νὰ στηρίξωσι τὰς σκέψεις τῶν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς κατὰ τροπιδας ἀναλογίας, ἢ τις δὲν ἐδύνατο νὰ φέρῃ ἀκριβὲς ἀποτέλεσμα. Ἡ ἐν Ναυπλίῳ μάλιστα συσταθεῖσα ἐπιτροπεὶα καὶ εἰς ἄλλο περιέπεσε λάθος, λογίσασα εἰς γρόσια τὰς δαπάνας, ἐνῶ ἐγένοντο εἰς τάλληρα.

Ἀναφέρομεν ταῦτα πάντα, κύριε πρόεδρε, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πεποιθήσεως ἡμῶν, ὅτι μετὰ ἡμίσεως αἰῶνος παρέλευσιν πᾶσα ἐξέλεγχις εἶναι ἀνέφικτος, καὶ ὅτι ἡ ἀξίωσις πρὸς ἀναθεώρησιν ἰσορροπεῖ τῇ ἀθετήσει τοῦ ἀναμφιρρήστου δικαίου τῶν τριῶν νήσων, ὅπερ αἱ συνελεύσεις τοῦ ἔθνους οὐδέποτε διενεγήθησαν. Ἀναθεώρησις μάλιστα ἐπὶ τῇ βάσει τύπων τοῦ σημερινοῦ λογιστικοῦ, καθ' ἣ διαλαμβάνει ἡ πρώτη περίοδος

τοῦ άρθρου 6 τῶν ὁδηγιῶν, μάχεται ὅλως πρὸς τὰ πράγματα κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου γενόμενα ἐπὶ τῇ βάσει ἐπικρατοῦντος ἐθίμου. Ἀλλὰ καὶ οἱ τοῦτο τὸ ἄρθρον συντάξαντες, προέβλεποντες τὸ ἀδύνατον τῆς ἀνωτέρας περιόδου, κατωτέρω ἐπιφέρουσι « καθόσον δὲν ἀντίκεινται ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια κατὰ τοῦτο. »

Ὅθεν τὸ τμήμα, μετὰ πολλὰς συζητήσεις, ἔφθασεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ στηριχθῇ εἰς τὸν νόμον ΣΠΨ. τῆς 22 Ἰανουαρίου 1853, παραδεχόμενον ὡς βάσιν τοῦ χορηγήματος τοὺς θεωρηθέντας ὑπὸ τῶν ἐπὶ Κυβερνήτου συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν λογαριασμοὺς τῶν κοινοτήτων τῶν τριῶν νήσων, καὶ εἰς τὸ τῆς 12 Ἰουλίου 1856 Β. Διάταγμα, καὶ τοὺς πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ καταρτισθέντας πίνακας.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης φρονεῖ τὸ ναυτικὸν τμήμα, ὅτι ἐκπληροῦται ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, ὅτι ἱκανοποιοῦνται αἱ κοινότητες τῶν ναυτικῶν νήσων καὶ ὅτι τὸ ἔθνος ἀναγνωρίζει ὡς αἱ κοινότητες αὗται πραγματικῶς ἔδαπάνησαν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Εἴκοσι σχεδὸν ὅλα ἔτη παρήλθον ἐξ ὅτου ὁ ρηθεὶς νόμος ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν καὶ ἡ διανομὴ τοῦ χορηγήματος ἐγένετο καὶ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τότε καταρτισθέντων πινάκων, οὐδεμίαν δὲ μέμψιν ἢ παρατήρησιν ἐξήνεχθη οὔτε ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως οὔτε ὑπὸ τῶν δικαιοῦχων, καὶ ἐκ τούτου δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀλήθεια ὑπάρχει ἐν τοῖς πίναξι τούτοις, καὶ τούτων τὴν παραδοχὴν συνιστῶμεν δι' ὑμῶν, κύριε πρόεδρε, εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαρτίου 1872.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Νικόδημος

Α. Πολυζωίδης

Π. Μοναστηριώτης

Νικόλ. Χ. Ἰω. Μέξης

Ἀνδριανὸς Α. Σωτηρίου

Ἰω. Σ. Μπουντούρης

Ν. Θ. Γκίκας

Γ. Δοκός.

Ὁ γραμματεὺς Γ. Π. Φωτόπουλος.

Πρακτικὸν τῆς Γ' συνεδριάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος.

Σήμερον τὴν δευτέραν Μαΐου τοῦ 1872 ἔτους, ἡμέραν τρίτην τῆς ἐβδομάδος, συνήλθον εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος, σύμφωνα μὲ τὰ ἀποφασισθέντα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 29ης τοῦ παρελθόντος μηνός, εἴκοσι τρία (23) τῶν μελῶν αὐτῆς, τοὔτεστιν

Ὁ Π. Μοναστηριώτης, Λυκοῦρ. Κρεστενίτης, Φ. Λιμπρίτης, Ἰω. Σ. Βουδούρης, Γεώργ. Δοκός, Α. Βαλτινός, Μ. Θ. Γκίκας, Γ. Γιατράκος, Α. Πολυζωίδης, Γ. Πραϊδης, Π. Κουρκουμέλης, Ν. Δαγκλῆς, Α. Σωτηρίου, Γ. Λαζαρέτος, Α. Ἀποστόλης, Δημ. Χατζίσκος, Χ. Ζαχαριάδης, Ν. Μέξης, Ν. Πιεράκος, Κ. Νικόδημος, Γ. Ψύλλας.

ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ἐπιτροπῆς Π. Μοναστηριώτου.

Ἀναγνωσθέντων δὲ τῶν πρακτικῶν, ὁ κύριος πρόεδρος εἶπεν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέσις τοῦ ναυτικοῦ τμήματος περὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ναυτικῶν νήσων, Ἰδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν.

Ἐντεῦθεν ὁ κ. Νικόδημος παρετήρησεν, ὅτι μετὰ τῆς προκειμένης ἐκθέσεως εἶναι συναφῆς καὶ ἡ πρότασις, ἣτις ὑπεβλήθη εἰς τὸ ναυτικὸν τμήμα περὶ τοῦ ποσοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἑνεακοσίων χιλιάδων γροσίων, τὰ ὅποια περιλαμβάνονται μὲν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῆς κοινότητος τῶν Ψαρρῶν, παρελείφθησαν δὲ ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ αἰοδίου Κυβερνήτου συστηθεισῶν ἐπιτροπῶν, ἐπομένως φρονεῖ, ὅτι μετὰ τῆς προκειμένης ἐκθέσεως πρέπει νὰ συζητηθῇ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ παραλειφθέντος τούτου ποσοῦ ἀπαίτησις, καὶ νὰ συμπεριληφθῇ μετ' αὐτῆς. Ἐπικαλοῦμαι δὲ, εἶπεν, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 6 άρθρου τῶν ὁδηγιῶν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ θεωρηθοῦν οἱ λογαριασμοὶ τῶν νήσων καθ' ἕκαστον δικαιοῦχον. Ὁ κύριος Πολυζωίδης ἀντιπαρετήρησεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ ναυτικῇ τμήματι συζήτησιν, ὁ προλαλήσας κύριος

Νικόδημος δὲν ἀπήτησε τοῦτο, ὅπερ νῦν ἀπαιτεῖ. Ἡ προκειμένη ἐκθεσις ἐσυζητήθη εἰς τὸ τμήμα, ἐνεκρίθη καὶ ὑπεγράφη ὁμοφώνως παρ' ὅλου τοῦ τμήματος, χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ ἐλαχίστη παρατήρησις παρὰ τοῦ εἰρημένου περὶ τῆς παραλείψεως, ἣν σήμερον ἀναφέρει μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέφερεν ἐν τῷ τμήματι, περὶ αὐτῶν τῶν παραλείψεων, τὸ δὲ τμήμα ἀπήτησε τὴν προσαγωγὴν ἐγγράφων τινῶν, πὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα· ὅθεν ἡ αἴτησις, ἣν σήμερον φέρει, δὲν συνάδει μὲ τὰ ἐν τῷ ναυτικῷ τμήματι γινόμενα.

Ὁ δὲ κύριος Δοκὸς παρετήρησεν, ὅτι οὐδεμία συνάφεια ὑπάρχει τῆς ὑπὸ τοῦ ναυάρχου προτεινομένης παραλείψεως μετὰ τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῇ ὑπὸ συζήτησιν ἐκθέσει τοῦ ναυτικοῦ τμήματος· ἐν τῇ ἐκθέσει γίνεται λόγος περὶ λογαριασμῶν, οἵτινες παρυσιασθέντες ὑπὸ τῶν δικαιούχων εἰς τὰς κοινότητας ἐξηλέγχθησαν πρῶτον παρ' αὐτῶν καὶ εἶτα διεπέμφθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, περὶ λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν δύο ἐπιτροπαί, ἡ ἐν Διγίνῃ καὶ ἡ ἐν Ναυπλίῳ, ἐγγύτατα τοῦ ἀγῶνος συστηθεῖσαι καὶ συγκείμεναι ἐξ ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος, ἐπεξεργάσθησαν καὶ ἐξήλεγξαν αὐτούς, καὶ ἐπὶ τέλους παρεδέχθησαν αὐτούς, ὡς ἐπαρουσιάσθησαν παρὰ τῶν κοινοτήτων, περὶ λογαριασμῶν ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ νόμος τοῦ 1856, δυνάμει τοῦ ὁποῖου καθηρτίσθη ὁ διανεμητικὸς πίναξ, ὅστις καταλογίζει ἰδίως εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν δικαιούχων τὸ ἀναλογικὸν αὐτῷ μέρος τοῦ χορηγήματος, ἡ δὲ πρότασις ἣν σήμερον εἰσάγει ὁ ναύαρχος κύριος Νικόδημος εἶναι νέα καὶ στερεῖται ὅλως τῶν προσόντων τῆς συναφείας μετὰ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐκθέσεως· ὡς νέα δὲ πρέπει νὰ διέλθῃ διὰ τῆς συζήτησεως τοῦ τμήματος, εἰς ὅπερ εἶναι ἤδη ὑπεβεβλημένη, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐλθῇ εἰς τὴν ὀλομέλειαν· ἐπομένως προτείνω, εἶπε, νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ νὰ προσῆ εἰς τὴν περὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ναυτικοῦ τμήματος συζήτησιν.

Ὁ δὲ κύριος Λυκοῦργος ὑπομνήσας ἀφ' ἑνὸς μέρους τὰς ἀπαρμιίλους ὑπηρεσίας, ἃς παρέσχον αἱ ναυτικαὶ νῆσοι εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς ὑπεσχέσεις, ὅσας τὸ

ἔθνος διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του ἐν τοῖς κρίσιμοις ἐκείνοις καιροῖς παρέσχεν εἰς αὐτάς, παρετήρησεν ὅτι σκοπὸς τῆς προκειμένης ἐκθέσεως εἶναι τὸ νὰ ἐπέλθῃ αὐξήσις τις εἰς τὸ πενιχρὸν χορηγήμα τοῦ 1 %₀, τὸ ὅποῖον λαμβάνουν αἱ ναυτικαὶ νῆσοι· τί κωλύει λοιπὸν, εἶπε, νὰ διαπέμφωμεν τὴν ἐκθεσιν ταύτην εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ δηλώσωμεν μάλιστα τὴν εὐχὴν τῆς ἐπιτροπῆς περὶ αὐξήσεως τοῦ χορηγήματος;

Ὁ κύριος Χατζίσκος εἶπε τάδε· ὅτι μὴ παρευρεθῆς εἰς τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν καὶ ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν ἤδη ἔγνω τὸ ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως. Ἀναγνωρίζω, εἶπε, τὴν ἱερότητα τῶν θυσιῶν τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων καὶ εὐχομαι τὴν αὐξήσιν τοῦ χορηγήματος καὶ 10 ἐπὶ τοῖς 100· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐσυστήθη διὰ πάντας τοὺς ἀγωνισαμένους, καὶ πρέπει ἀφοῦ περαιωθῶσι τὰ ἔργα τῆς ἐξελέξεως περὶ πάντων ἐν γένει νὰ ἀποφασίσῃ ἡ ὀλομέλεια τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ διαβιβάσῃ τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁ ὄγκος, ὃν φέρομεν, εἶναι μέγας καὶ δυσβάστακτος. Ἡ Πελοπόννησος, ἡ Στερεὰ Ἑλλάς, τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, αἱ ἀδελφαὶ ἐπαρχίαι, Ἡπείρου, Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἡ Κρήτη, ἡ Σάμος καὶ λοιπὰ διάφορα μέρη ἀναμένουν τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν· ἄς σπεύσωμεν λοιπὸν νὰ πληρώσωμεν τὸν πόθον ὅλων, νὰ θεραπεύσωμεν τὰς παθήσεις των, ἐκφέροντες ταῦτοχρόνως τὰς ἀποφάσεις ἡμῶν περὶ πάντων· ἄς ἀναβληθῇ λοιπὸν ἡ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ναυτικοῦ τμήματος συζήτησις, μέχρις οὗ περατωθῇ τὸ ὅλον ἔργον.

Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχων, ὡς τὸν προλαλήσαντα, καὶ ὁ συνταγματάρχης κύριος Κουρκουμέλης, ὁμολογήσας καὶ αὐτὸς τὴν ἱερότητα τῶν θυσιῶν τῶν ναυτικῶν νήσων, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς, προσθεὶς ὅτι ἐφ' ὅσον ζῶσιν ἔτι καὶ ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς πράγμασιν ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, πρέπει νὰ σπεύσωμεν νὰ περαιώσωμεν τὰ ἔργα ἡμῶν, νὰ ὑποβάλωμεν αὐτὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐν συνόλῳ, οὐχὶ δὲ κατὰ τμήματα. Ἄν νέοι κρητῆσῶσι τὰς ἡνίας τοῦ κράτους δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη ἡ αὐτὴ συμπάθεια πρὸς τὰ πάθη τοῦ ἀγῶνος, ἣτις ὑπάρχει

εις τους γέροντας, οίος ο διέπων τὸ κράτος ἤδη Κ. Βούλγαρης. Ὁ κ. Δοκός παρετήρησεν ὅτι τὸ ἔργον, ὅπερ διαλαμβάνει ἡ ἔκθεσις τοῦ ναυτικοῦ τμήματος, εἶναι αὐτοτελές καὶ τέλειον, καὶ ἐπομένως οὐδὲν πλέον ἔχει νὰ ἐνεργήσῃ περὶ αὐτοῦ ἢ ἐπιτροπή· ἐξέλεγε τις ἄλλη νὰ γίνῃ εἶναι ἀμήχανον· μετὰ παρέλευσιν ἡμίσεως αἰῶνος ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἐξελέγεως ἐξέλιπον πλέον. Ἐπειτα εἰς πάντα ὑπάρχει ἡ πεποιθήσις ὅτι καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ αἱ ἐξελέγεσθαι τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ναυτικῶν νήσων ἐπὶ Κυβερνήτου, ἐν γνώσει τῶν πραγμάτων οὔσαι, ἐξετέλεσαν εὐσυνειδήτως τὸ ἔργον των, καὶ αἱ παρουσιάσασθαι αὐτοὺς κοινότητες ἐνεφοροῦντο ὑπὸ ἀξιαγάστου φιλοπατρίας. Ἐνταῦθα ἀνέγνωσε περικοπήν τινα ἐγγράφου τῶν δημογερόντων Ἰδρας, Λαζάρου Κουντουριώτου, Δ. Τσαμαδοῦ καὶ Ι. Ὀρλάνδου, ἐκδοθέντος ἐν ἔτει 1830 καὶ διαλαμβάνοντος περὶ Ἰδραίου πλοιάρχου ἔχοντος ἀπαιτήσεις τάδε.

«Αὐτὸς εἰς πολλὰ ὀλίγας ἐκστρατείας, ἐπὶ ἀπέστειλε τὸ πλοῖόν του, ἐπληρόντο ἀπὸ τὸ κοινόν, καὶ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐξώδευσεν ἐξ ἰδίων του δὲν ὑπερβαίνουν βία τὰς 5,000 γρᾶς. Τοῦτο στοχαζόμεθα περὶ τῶν λογαριασμῶν τοῦ εἰρημένου, καὶ τοῦτο παρουσιάζομεν οὐχὶ ἐθελοκακοῦντες, ἀλλὰ σεβόμενοι τὴν ὑπόληψίν μας καὶ μὴ δυνάμενοι μὲ τυφλὰς ἐπικυρῶσεις νὰ πράξωμεν, ὅπερ δὲν ἐπράξαμεν ποτὲ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια ἐνομιζόμεν καὶ νομιζόμεν πάντοτε ἱερά.»

Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ, ὅπερ ἀπέστειλεν ἡ ῥηθεῖσα δημογεροντία, ἐμφαίνει τὸ αἶσθημα, ὅπερ ὑπῆρχεν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτροπή καὶ ἡ κυβέρνησις τοῦ 1853 παρεδέχθησαν τοὺς λογαριασμοὺς, ὅπως παρουσίασαν αὐτοὺς αἱ κοινότητες. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπον, τὸ ἔργον εἶναι αὐτοτελές, ἡ ἐπιτροπή δύναται νὰ διαβιβάσῃ αὐτὸ εἰς τὴν κυβέρνησιν, συσταίνουσα αὐτό. Τοῦτο δὲ οὐ μόνον δὲν θέλει δυσκολεύσει τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ταχύτερον καὶ σκοπιμώτερον θέλει φέροι τὸ πέρασ τῶν ἔργων.

σιῶν μας, ἀνακουφιζομένου τοῦ βαρυτάτου ὄγκου, ὃν ἀνέφερον ὁ κ. Κατζίσκος.

Ὁ κ. Νικόδημος ἐπανέλαβεν ὅσα καὶ πρότερον ἀνέφερε περὶ τῶν παραλειφθέντων δῆθεν ἐνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἐννεακοσίων χιλιάδων γροσίων, ἀναπτύξας πάλιν ἐν ἐκτάσει τὰ περὶ αὐτῶν, καὶ προσθέσας ὅτι δὲν ἀνέχεται νὰ ἐκπέσουν ἀπὸ τοὺς δικαιούχους τῶν χορηγημάτων οὔτε ἐν λεπτόν, ἀπὸ ὅσα ἤδη λαμβάνουν κατὰ τοὺς πίνακας.

Ὁ κ. Μιξῆς συνετάχθη καθ' ὀλοκληρίαν εἰς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Δοκός· προσέθεσε δὲ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ναυάρχου Νικοδήμου, ὅτι τὸ ναυτικὸν τμήμα ἐπελάβετο τῆς συζητήσεως αὐτῆς καὶ ἀπήτησε τὴν προσαγωγὴν ἐγγράφων, καὶ ὅτι ἐνεκα αὐτῆς τῆς συζητήσεως τοῦ κ. Νικοδήμου δὲν πρέπει νὰ δυσκολευθῇ ἢ ἐπιτροπή εἰς τὴν περὶ ἐκθέσεως ἀπόρασίν της, τοῦ νὰ σταλῇ συστημένη εἰς τὴν κυβέρνησιν ὡς τετελεσμένη.

Ὁ δὲ κ. Ψύλλας παρετήρησεν ὅτι, ἂν πρόκειται περὶ ἐκφράσεως εὐχῆς εἰς τὴν κυβέρνησιν πρὸς ἰκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν τριῶν νήσων, ὀφείλομεν νὰ πέμψωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν προκειμένην ἔκθεσιν τοῦ ναυτικοῦ τμήματος καὶ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐχὴν μας ὑπὲρ αὐτῶν, καθ' ὅσον τὰ δικαιώματα τῶν τριῶν νήσων εἶναι ἱερά καὶ ἀφιλονείκητα, καὶ εἶμαι καὶ ἐγὼ πρὸς τοῦτο προθυμώτατος.

Ὁ ναύαρχος κ. Νικόδημος ἐπανέλαβεν ὅσα εἶπε πρότερον, ζητῶν τὴν ἀναβολὴν καὶ ἐπικαλούμενος τὸ ἄρθρον 6 τῶν ὁδηγιῶν.

Ἐξαντληθείσης τῆς συζητήσεως, ἐζητήθη νὰ τεθῇ τὸ θέμα πρὸς ψηφοφορίαν. Μεθ' ἰκανὴν δὲ συζήτησιν ἐτέθη τὸ θέμα ὡς ἀκολουθῶς·

Νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν κυβέρνησιν παρὰ τῆς ὀλομελείας τῆς ἐπιτροπῆς συστημένη ἢ προκειμένη ἔκθεσις τοῦ ναυτικοῦ τμήματος ἢ ν' ἀναβληθῇ;

Οἱ θέλοντες νὰ διευθυνθῇ λέγουσι τὸ Ναί.

Οἱ δὲ θέλοντες ν' ἀναβληθῇ τὸ Ὅχι.

Κληθέντα δὲ ὀνομαστὶ πάντα τὰ παρόντα μέλη ἀπεκρίθησαν τὸ Ναί οἱ ἐξῆς·

Δ. Κριεζής, Ν. Ι. Οικονόμου, Α. Κρεστανίτης, Φ. Λιμπρίτης, Γ. Σ. Βουδούρης, Γ. Δοκός, Α. Βαλτινός, Ν. Θ. Γκίκας, Γ. Γιατράκος, Α. Πολυζωίδης, Ν. Δαγκλής, Γ. Λαζαρέτος, Χ. Ζαχαριάδης, Γ. Ψύλλας, Ν. Πιεράκος, Π. Μοναστηριώτης, Ν. Μέξης, Ἀνδριανός Σωτηρίου.

Ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ τῶν κληθέντων τὸ Ὅχι οἱ ἀκόλουθοι Κ. Νικόδημος, Δ. Ν. Ἀποστόλης, Δ. Χατζίσκος, Γ. Πραΐδης, Π. Κουρκουμέλης.

Ἀπεφασίσθη ὅθεν διὰ ψήφων 18 πρὸς 5 νὰ παραπεμφθῆ ἡ ἐκθεσις τοῦ ναυτικοῦ τμήματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Πρὸς τὸν Κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄριθ. 146.

Διαπέμπομεν ὑμῖν συνημμένως ὧδε τὴν ἀπὸ 22 Μαρτίου ἐ. ε. ἐκθεσιν τοῦ ναυτικοῦ τμήματος περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν χρηματικῶν οὐσιῶν τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν πρὸς τὸ Προεδρεῖον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀντίγραφον τοῦ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν πρακτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τούτου πληροφορεῖσθε, κ. ὑπουργέ, ὅτι πάντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος ἀνεγνώρισαν καὶ ὠμολόγησαν τὰς ἰερότητας τῶν χρηματικῶν οὐσιῶν τῶν ναυτικῶν νήσων, καὶ ἠύχθησαν μάλιστα ν' αὐξήθῃ τὸ διδόμενον αὐταῖς δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1853 ἔτους ἐτήσιον χορηγίμα· ἀλλὰ πέντε ἐξ αὐτῶν διεφώνησαν ὡς πρὸς τὸν καιρὸν τῆς αὐξήσεως τῆς ἐκθέσεως ἐν τῇ ὀλομελείᾳ τῆς ἐπιτροπῆς· τούτων οἱ μὲν δύο, οἱ κκ. Κ. Νικόδημος καὶ Ἀποστόλης ῥητῶς ἀποφανθέντες, ὅτι δὲν δέχονται οὐδεμίαν ἐλάττωσιν τῶν διδομένων τοῖς δικαιοῦχοις δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1853 χορηγημάτων, τὰ ὅποια θεωροῦσιν ἱερά, ἡξίου ν' ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις ὅπως συζητηθῶσι μετ' αὐτῆς καὶ ἄλλαι ἀπαιτήσεις διὰ μυστικογούλετα καὶ ἔξοδα τοπικά τῆς νήσου Ψαρῶν, συμποσούμενα εἰς ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑνεακασίας χιλ.

γρόσια, περὶ ὧν ἐποιήσαντο λόγον εἰς τὸ ναυτικὸν τμήμα, ἔπερ εἰσέτι δὲν ἀπεφάνθη. Τὰ δὲ ἄλλα τρία μέλη, οἱ κύριοι, Δ. Χατζίσκος, Κουρκουμέλης καὶ Γ. Πραΐδης, φοβούμενοι μὴ ἐπέλθῃ βραδύτης εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς καθ' ἕκαστα ἀποστολῆς τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, ἡξίου ν' ἀναβληθῆ ἡ διαβίβασις τῆς ἐκθέσεως τοῦ ναυτικοῦ τμήματος, μέχρις οὗ περαιώτῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ὅπως ἀποσταλῶσι συλλήβδην ὅλαι εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ πάντα τὰ λοιπὰ μέλη, συναριθμούμενα εἰς ὀκτωκαίδεκα θεωροῦντα τὸ ἀντικείμενον τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ὡς ἐντελῶς κατηρτισμένον καὶ ὅπως αὐτοτελές, ἀπεφάνησαν ὅτι εἶναι περιττὴ πᾶσα ἀναβολή, καὶ ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ ληφθῆ πλέον ἡ δέουσα φροντίς περὶ τῆς ἀποχρώσεως ἰκανοποιήσεως τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν, αἵτινες ἐγένοντο τοσοῦτον λυσιτελεῖς εἰς τὴν εὐδωσίαν τοῦ μεγάλου ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους ἀγῶνος, καὶ διὰ τὰς ὁποίας περιήλθον εἰς οἰκτρὰν ἀμηχανίαν οἱ κάτοικοι τῶν τριῶν νήσων.

Εἶναι ἀληθές, κύριε ὑπουργέ, μετὰ παρέλευσιν ἡμίσεως καὶ ἐπέκεινα αἰῶνος, καθ' ὃν οὐδεμίαν ὀριστικὴν φροντίδα ἐλήφθη περὶ τῶν χρηματικῶν τούτων ἀπαιτήσεων, πᾶσα περαιτέρω ἀναβολὴ μετὰ τὴν κατάρτισιν τῶν λογαριασμῶν ἐν τῷ ναυτικῷ τμήματι, ἤθελεν ἐκληφθῆ ὡς ἄρνησις τῆς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους. Περὶ αὐτῶν τῶν οὐσιῶν ἐμερίμνησαν ὅλαι αἱ ἔθνικαὶ Συνελεύσεις καὶ ἀνέθεντο εἰς τὰς Κυβερνήσεις τοῦ ἔθνους τὴν μέριμναν περὶ τῆς ἰκανοποιήσεως αὐτῶν· περὶ αὐτῶν συνεστήθησαν ὑπὸ τοῦ αἰοδίου κυβερνήτου δύο ἐπιτροπαί, ἡ ἐν Διγίνῃ καὶ ἡ ἐν Ναυπλίῳ, αἵτινες ἐπελάβοντο τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῶν, περὶ αὐτῶν διεφρόντισαν οἱ νομοθέται τοῦ 1853 ἔτους, οἵτινες κατήρτισαν τὸν περὶ τοῦ χορηγήματος τοῦ ἐνὸς τοῖς ἑκατὸν νόμον.

Ἐπομένως πᾶσα περαιτέρω ἀναβολὴ ἐπὶ ἀντικειμένου εὐτῶ σπουδαίου καὶ καθυροῦ, ἐφάνη εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἀσυμβιβαστος πρὸς τὸ αἵθημα τῆς δικαιοσύνης, τὸ ὅποιον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἔδειξε διὰ τῶν κατὰ καιροῦς ἀν-

τιπροσώπων αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1853.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀπεφάσισεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ δια-
πεμφθῆ ἢ ρηθεῖσα ἐκθεσις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐκφράσασα ἅμα
τὴν εὐχὴν αὐτῆς, ὅπως ληφθῆ ἢ προσήκουσα πρόνοια περὶ
τῆς δικαίας καὶ ἀξιοπρεποῦς ἱκανοποιήσεως αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαΐου 1872.

Δι' ἔλλειψιν Προέδρου, ὁ Ἀντιπρόεδρος

Π. Μοναστηριώτης.

Ὁ Γαλαρματεὺς τοῦ Ναυτικοῦ Τμήματος

Γ. Π. Φωτόπουλος.

Τοιοιουτρόπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, διασκεφθὲν ἐπὶ
τῆς προκειμένης ὑποθέσεως τῇ 23 Μαΐου 1872, ἐνέκρινε νὰ
υποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, ἀναγνωρίζον τὰς ἀπαι-
τήσεις τῶν τριῶν Ναυτικῶν Νήσων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενο-
μένων ἤδη ἐκκαθαρίσεων, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ πληρῶνῃται
ἐτήσιος τόκος ἐπὶ τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν τρία τοῖς
ἑκατὸν καὶ χρεώλυτρον ἐν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν.

Τὰ κύρια ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὅπερ οὐδεμίαν ἔλαβε
πρακτικὴν συνέπειαν, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Ἀρθρ. 1. Τὸ εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν νήσων Ὑδρας, Σπε-
τσῶν καὶ Ψαρρῶν ὀφειλόμενον ποσὸν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν
ἀγῶνα χρηματικὰς οὐσίας αὐτῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ
τῆς ἀξίας τῶν πλοίων τῶν ἀποτελεσάντων τότε τὸν ἐθνικὸν
στόλον, κατὰ τοὺς προσηρημένους τῷ παρόντι νόμῳ πίνα-
κας, προσδιορίζεται εἰς δραχ. 20,000,000 καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο
ἀναγνωρίζεται ὡς δημόσιον χρέος, διαιρούμενον ὡς ἑξῆς :

Ὑπὲρ τῶν δικαιούχων τῆς νήσου Ὑδρας	δραχ. 10,000,000
» » » Σπετσῶν »	5,570,000
» » » Ψαρρῶν »	4,430,000

Τὸ ἕλρον δραχ. 20,000,000

Ἀρθρ. 2. Ἡ ἀπόσβεσις τῆς ἀνωτέρω ποσότητος ἐνεργηθῆ-
σεται κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας. Πρὸς τοῦτο
θέλουν ἐκδοθῆ 100,000 ἀνώνυμοι ὁμολογίαι ἐκ δραχμῶν 200

ἐκάστη, ἐξαργυρωτέαι ἐντὸς 47 ἐτῶν διὰ τῆς πρὸς τοὺς δι-
καιούχους καταβολῆς δραχμῶν 8 ἐφ' ἐκάστης ὁμολογίας κατὰ
πᾶσαν 1 Ὀκτωβρίου, ἧτοι 3 τοῖς % λόγῳ τόκου καὶ ἐνὸς
τοῖς % λόγῳ χρεωλυσίου.

Δ.

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΔΑΣΗ.

Κατὰ μέρος τιθεμένων τῶν γενικῶν ἐπὶ τῆς δασικῆς οἰκο-
νομίας, ὄρων, ἡ σημαντικότης αὐτῆς συνδέεται πρὸς τὴν κα-
νονικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς λειτουργίας ὑπὸ πολλὰς καὶ
διαφόρους ἐπόψεις. Ἡ προκειμένη ἔρευνα ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὰς
δασικὰς προμηθείας τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, ὅπως εἶναι
αὕτη διαμεμοιρασμένη μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας. Μεθ' ὅ-
λην δὲ τὴν ἀτέλειαν ὁμοίου εἶδους ἐργασιῶν τῆς δημοσίας ἐν
Τουρκίᾳ ὑπηρεσίας, αἱ ἐπόμεναι πληροφορίαι τῆς Τουρκικῆς
κιταστατικῆς κέκτηνται ἀνάλογον βάρος.

Αἱ δασικαὶ περιφέρειαι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας δύνανται
νι διαιρεθῶσι εἰς τμήματα ἀνάλογα πρὸς τὰς διοικητικὰς τῆς
χώρας διαιρέσεις. Τὸ σημαντικώτερον μέρος αὐτῶν κεῖται ἐν
τὰς ἐπαρχίαις τὰς ὁποίας, κατόπιν τῶν τελευταίων διεθνῶν
μέτρων, ἀπόλλυσιν ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡγεμονεῖα· οὕτω
ἐν μὲν τῇ Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίνῃ ὑπολογίζονται εἰς 4,500,
000 στρέμματα αἱ δασικαὶ ἐκτάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων 2,000,
000 ἐν τῇ ἄνω Βοσνίᾳ 1,500,000 ἐν τῇ κάτω Βοσνίᾳ καὶ
1,010,000 ἐν τῇ Ἐρζεγοβίνῃ· ἐν δὲ τῇ Βουλγαρίᾳ 1,895,
000 στρέμματα, ἐξ ὧν 550,000 ἐν Βιδινίῳ, 470,000 ἐν
Ρουχτσουκίῳ, 290,000 ἐν Τούλτζα, 228,000 ἐν Βάρνα, 194,
000 ἐν Τυρνόβῳ καὶ 757,500 ἐν Σόφια.

Διὰ τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Αἴμου Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν, τὴν
Θράκην καὶ ἰδίως τὸ πρῶην βιλαγέτιον Ἀδριανουπόλεως καὶ
τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως νομὸν ὑπολογίζονται εἰς 1,625,

000 στρέμματα αι δασικαί τῆς χώρας προμήθειαι, ἤτοι 900,000 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως, 450,000 Σελίμνου, 200,000 Καλλιπόλεως καὶ 75,000 ἔξωθεν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τὴν Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Ἡπειρον (βιλαγέτιον Θεσσαλονίκης καὶ Ἰωαννίνων) 2,000,000 στρέμματα. Διὰ τὴν Ἀλβανίαν 280,000 στρεμ. ἐπὶ τῶν πεδιάδων καὶ τῶν λόφων· τὰ ἐπὶ τῶν ὄρεων δὲν κατεμετρήθησαν ἔτι.

Συνυπολογιζομένων τῶν δασῶν τῆς Βοσνίας, Ἑρζεγοβίνης καὶ Βουλγαρίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν λοιπῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐπαρχιῶν ἀφ' ἑτέρου, προκύπτει ὅτι ἡ τελευταία διαχάραξις τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος ἀφῆρσεν ἐκ τῆς Σουλτανικῆς ἡγεμονίας 6,395,000 στρέμματα δασικῶν περιφερειῶν, ἀφῆρσασα αὐτῇ 3,905,000, ἐξ ὧν πρέπει νὰ ἐκπεσθῶσι τὰ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ρωμυλίας ἀνήκοντα, τὰ ὅποια κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι πολλῶ σημαντικώτερον τῶν ἐπὶ τῶν ἀποτόμων ἀλβανικῶν ὄρεων μὴ ἀπογραφέντων.

Κατὰ δὲ τὸ Ἀσιατικὸν τμήμα τῆς ἡ Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας κέκτηται τὰς ἐπομένας δασικὰς περιφερείας. Κατὰ μὲν τὸ βιλαγέτιον τῆς Τραπεζοῦντος 3,570,000 στρέμματα ἤτι 800,000 ἐν Κερασσοῦντι, 800,000 ἐν Ὀρδόνῃ, 800,000 ἐν Τριπόλει, 500,000 ἐν Ἀρτινίῃ, 200,000 ἐν Τραπεζοῦντι καὶ 40,000 ἐν Λαζιστάνῃ. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον Κασταμοῆς 3,800,000 στρεμ. ἤτοι 1,500,000 ἐν Οὐνανδάνῃ, 750,000 ἐν Σινώπῃ, 500,000 ἐν Βογιαβέδῳ, 500,000 ἐν Ἐνδῆῃ, 400,000 ἐν Σιλήῃ, 150,000 ἐν Γενιμπολῇ. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον τῆς Προύσσης 1,800,000 στρεμ. ἤτοι 1,600,000 ἐν Βόλῃ καὶ 200,000 ἐν Ἰσμίτῃ. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον τῆς Σμύρνης 760,000 στρέμματα. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον τοῦ Ἰκονίου 1,120,000 στρεμ. ἤτοι 600,000 ἐν Ἐλμαδένη, 400,000 ἐν Ἀδαλίᾳ, 120,000 ἐν Καραγάσῃ. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον τῶν Ἀδάνων 1,500,000 στρέμματα. Κατὰ δὲ τὸ βιλαγέτιον τοῦ Ἀρχιπελάγους, 3,270,000 στρέμ. ἤτοι 2,470,000 ἐν Δαρδανελίοις, 400,000 ἐν Μιτυλήνῃ, 400,000 ἐν Ρόδῳ. Κατὰ δὲ τὴν Κύπρον 1,000,000 στρεμ. Τὸ ὅλον τῶν

δασικῶν ἐκτάσεων ἐν τῷ ἀσιατικῷ τμήματι τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ἀναβιβάζεται οὕτως εἰς 16,820,000 στρέμματα, δηλαδὴ εἰς τὸ πενταπλάσιον περίπου τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀπομενόντων.

Π.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ δήμου Πειραιῶς κατὰ τὸ 1877. Εἶναι, τρόπον τινα, ὁ καθρέπτης τῆς γιγαντιαίου βήματι προχωροῦσης προόδου αὐτοῦ. Τί ἦτο ὁ Πειραιεὺς πρὸ τριακονταετίας! Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἐδιπλασιάσθη εἰς ἀνθρώπους, οἰκίας καὶ κτήματα, εἰκοσαπλασιάσθη δὲ εἰς χρήματα, συναλλαγὰς καὶ βιομηχανίαν. Ἡ δημοτικὴ ἀνάπτυξις αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἀπεικονισθῇ εἰς χάρτην, ἵνα διανεμηθῇ οὗτος εἰς ἔλας τὰς κοινότητας τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἡμερήσιον παραδειγματισμὸν αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ ἀνά χειρὸς ἀπολογισμοῦ προκύπτει ὅτι ἐν Πειραιεὶ ἐπὶ μὲν τῶν δημοτικῶν ἐσόδων εἰσεπράχθησαν 402,544 δρ. ἐπὶ δὲ τῶν ἐξόδων ἐπληρώθησαν τοιαῦτα δρ. 341,810. Τὸ καθυστέρημα ἐκ τῆς ἐπόψεως μὲν τῶν ἐσόδων συμποσοῦνται εἰς 29,762 δρ. ἐκ τῆς ἐπόψεως δὲ τῶν ἐξόδων εἰς 42,920. Ὑπάρχει καὶ τρίτη τις γενικὴ παρατήρησις, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἐσόδων ἠκυρώθησαν τοιαῦτα μέχρι 525 δρ. ἐπὶ δὲ τῶν ἐξόδων μέχρι 2,306, δρ. Ἐν γένει ὁ ἰσολογισμὸς κλείεται διὰ δρ. 432,831, ἐξ ὧν 341,810 εἶναι τὰ πληρωθέντα ἔξοδα, 60,733 μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ, καὶ 29,762 καθυστεροῦντα, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἀκυρωθέντων ἐσόδων 525 δρ.

Ἀναλύοντες τὴν μερίδα τῶν ἐσόδων, παρατηροῦμεν ὅτι προϋπολογισθέντα εἰς 432,831 δρ. κατατάσσονται ὡς ἑξῆς: α') 251,307 ἐκ τῶν τακτικῶν δημοτικῶν πόρων ἤτοι 152,008 ἐξ ἐμμέσων φόρων, 92,492 ἐκ προσόδων κτηματικῆς περιουσίας καὶ 7,810 ἐξ ἀμέσων φόρων β') 13,903

ἐξ ἐκτάκτων σταθερῶν καὶ μὴ σταθερῶν φόρων, ἀπὸ ἀφιερωμάτων ἤτοι καὶ συνδρομῶν· γ') 83,530 ἐξ ὀφειλομένων ἐκ κεικλισμένων χρήσεων· δ') 84,090 ἐκ κινήσεως κεφαλαίων, ἤτοι 56,679 ἀπὸ ἀνοικτοῦ λ/σμοῦ καὶ παρακαταθήκας καὶ 27,410 ἀπόληψις προκαταβολῶν.

Ἐπὶ δὲ τῆς μερίδος τῶν ἐξόδων παρατηροῦμεν ὅτι προϋπολογισθέντα ταῦτά εἰς 387,047 δρ. κατὰτάσσονται ὡς ἐξῆς: α') 32,077 δρ. εἰς ὑποχρεωτικὰς ὑπηρεσίας ἤτοι 18,397 διὰ μισθοῦς δημοτικῶν ὑπαλλήλων, 9,779 δι' ἐξοδα διοικήσεως καὶ 3,900 διὰ νομίμους ὑποχρεώσεις· β') 243,451 δρ. εἰς παραγωγικὰ καὶ κοινωφελῆ ἔργα, ἤτοι 57,983 διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, 153,776 διὰ δημοτικὰ ἔργα καὶ 31,686 δι' ἀγαθοεργίας· γ') 29,614 δρ. εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοτικοῦ χρέους, ἤτοι 25,207 διὰ τόκους, 4,407 διὰ χρεόλυτρον· δ') 81,903 δρ. εἰς κίνησιν κεφαλαίων, ἤτοι 25,224 διὰ προκαταβολὰς καὶ 56,679 δι' ἐπιστροφὴν δανείων κλπ.

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν κίνησιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν 1875 - 77, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ μὲν ἐσοδα ἀπὸ 392,943 δρ. τῷ 1876 ἀνέβησαν εἰς 432,831 τῷ 1877, αὐξήσις κατὰ 40 χιλ. δρ., τὰ δὲ ἐξοδα ἀπὸ 331,629 δρ. τῷ 1876 ἀνέβησαν εἰς 387,047 τῷ 1877, αὐξήσις κατὰ 55 χιλ. δρ. Ἡ σημαντικωτέρα αὐξήσις τῶν ἐσόδων συμβαίνει ἀπὸ τῶν προσόδων τῶν δημοτικῶν κτημάτων, διότι ἀπὸ 85 χιλ. δρ. τῷ 1876 ἀνέβησαν αὐταὶ εἰς 92 χιλ. τῷ 1877, ἀπὸ τῶν ἐμμέσων φόρων 144 χιλ. τῷ 1876 καὶ 151 χιλ. τῷ 1877, ἀπὸ τῶν ἀπολήψεων προκαταβολῶν 15 χιλ. τῷ 1876 καὶ 27 χιλ. τῷ 1877, ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν 31 χιλ. τῷ 1876 καὶ 84 χιλ. τῷ 1877· μόνον οἱ ἄμεσοι φόροι παριστῶσιν ἐλάττωσιν ἀπὸ 12 χιλ. τῷ 1876 εἰς 7 χιλ. τῷ 1877 (ἐκ καθυστερήσεως ἰδίως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρου καὶ τῶν ἀμπέλων), καὶ τὰ ἀφιερώματα καὶ αἱ συνδρομαὶ ἀπὸ 53 χιλ. τῷ 1876 εἰς 13 χιλ. τῷ 1877 (ἐνῶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ὑπολογίζοντο εἰς 39 χιλ. τὰ κληροδοτήματα, οὐδὲν τοιοῦτο ἀπαντᾷται κατὰ τὸ 1877).

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ ἐξοδα εἰς ἐνδοικτικωτάτην μὲν ἐλάττωσιν εἶναι τὰ τῆς διοικήσεως ἀπὸ 12 χιλ. δρ. τὸ 1876 εἰς 9 χιλ. τῷ 1877, τὰ τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων τοῦ δήμου ἀπὸ 6 χιλ. εἰς 3 χιλ. καὶ τὰ τοῦ χρεωλυτοῦ ἀπὸ 13 εἰς 4 χιλ. — εἰς αὐξήσιν δὲ τὰ τῆς ἐκπαίδευσως ἀπὸ 55 χιλ. δρ. τῷ εἰς 57 χιλ. τῷ 1877, τὰ ἔδοποιητικὰ ἀπὸ 34 χιλ. εἰς 41 χιλ. (διὰ κατασκευὴν 8 ὁδῶν καὶ δύο πλατειῶν τὸ πλεόνασμα), τὰ οἰκοδομικὰ ἀπὸ 37 χιλ. εἰς 47 χιλ. (ἐκ τῶν τελευταίων 42 χιλ. διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ βου παρθεναγωγείου τῆς πόλεως), τὰ περὶ τὰς δενδροφυτείας ἀπὸ 9 χιλ. εἰς 12 χιλ., τὰ τῆς ὑδρονομῆς ἀπὸ 2 χιλ. εἰς 12 χιλ., τὰ τοῦ φωτισμοῦ ἀπὸ 12 χιλ. εἰς 13 χιλ., τὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν καὶ κοινοεργιῶν ἀπὸ 19 χιλ. εἰς 31 χιλ. (ἐκ τῶν τελευταίων 10 χιλ. διὰ τὸν ἐθνικὸν στόλον), τὰ τῶν τόκων ἀπὸ 22 χιλ. εἰς 25 χιλ., τὰ τῶν προκαταβολῶν καὶ ἐπιστροφῆς δανείων καὶ προκαταβολῶν ἀπὸ 64 χιλ. εἰς 81 χιλ. — εἰς στασιμότητα δὲ τὰ τῆς μισθοδοσίας δημοτικῶν ὑπαλλήλων (18 χιλ. δρ. καθ' ἑκάτερον τῶν ἐτῶν 1876 καὶ 1877 ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον δωρηθεῖσα μισθοδοσία τοῦ δημάρχου δρ. 2,040 κατ' ἔτος), τὰ τοῦ προσωπικοῦ δημοτικῶν ἔργων (4 χιλ. δρ.), τὰ τῆς ἐπιμελείας δημοτικῶν κτημάτων (5 χιλ. δρ.), τὰ τῆς καθαριότητος καὶ καταβρέξεως (15 χιλ. δρ.).

Τῆ ἀληθείᾳ ὅταν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὰ κεφάλαια τῆς αὐξήσεως τῶν δημοτικῶν ἐξόδων Πειραιῶς καὶ εἰς τὰ κεφάλαια τῆς αὐξήσεως τῶν δημοτικῶν ἐσόδων αὐτοῦ νομίζει, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του σώφρονα οἰκογένειαν, ἣτις καλλιεργοῦσα τὸ παρὸν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ μέλλον. Δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς νὰ στρέψῃ τις τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ἵνα ἀπὸ σκέψεων εὐρυτέρων πεισθῇ περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὄρων, οἵτινες καθυστεροῦσιν εἰς τὸν προβιδιασμὸν αὐτῆς. Ἀφίνομεν κατὰ σκοπὸν τὸ ἡμέτερον νόημα σκοτεινὸν διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας τὴν εὐκαιρίαν νὰ ποιήσωσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν σύγκρισιν.

Ἰδιαιτέρας δεῖται ἐπισκοπήσεως τὸ δημοτικὸν χρέος Πειραιῶς.

ραιώς. Ἀπὸ 403,232 δρ. τῷ 1874 κατέβη εἰς 313,735 δρ. τῷ 1875, ἀνέβη εἰς 330,528 τῷ 1876 καὶ εἰς 369,372 τῷ 1877. Μόνη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔχει λαμβάνειν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος δρ. 170,000· μετ' αὐτὴν σημαντικώτεροι δανεισταὶ εἶναι οἱ Ναοὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος, τοῦ Ἀγίου Νικολάου, τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, τῆς Μεταμορφώσεως, σημειούμενοι ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ 1877 ἀντὶ 141,604 δρ. Μόνος ὁ τῆς Ἀγίας Τριάδος ναὸς ἔχει λαμβάνειν 94,612. Εἶναι ἀξιοπαρατήρητος ἡ ὑπηρεσία τῶν περισσευμάτων καὶ ἡ παρουσία τῶν μετρητῶν κατὰ τὰ τέλη τῶν ἐτῶν 1874 — 77, διότι ἀπὸ ἀμφοτέρων τῶν αἰτιῶν τούτων τὸ δημοτικὸν χρέος Πειραιῶς ἐλαττούμενον τῷ 1874 εἰς 290,333 δρ. ἀναβαίνει εἰς 300,336 τῷ 1875, ἵνα ἐλαττωθῇ κλειότερον εἰς 274,935 τῷ 1876, ἀναβαῖνον εἰς 308,638 τῷ 1877.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν τοῦ Πειραιῶς, πληροφορούμεθα ἐκ τοῦ ἀνα χεῖρας ὑπολογισμοῦ, ὅτι 310 μαθηταὶ φοιτῶσιν εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Ἑλλ. Σχολεῖον τῆς πόλεως, εἰς οὓς προσθετέοι καὶ 41 φοιτῶντες εἰς ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια. Ἐπὶ δὲ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κατὰ μὲν τὰ τρία Δημοτικὰ σχολεῖα φοιτῶσι 562 παῖδες, κατὰ δὲ τὰ δύο τοῦ δήμου παρθεναγωγεῖα 861 κοράσια· πρέπει νὰ συνυπολογισθῶσι καὶ 122 παῖδες διδασκόμενοι ἐν ἰδιωτικοῖς σχολείοις καθὼς καὶ 142 κοράσια ἐν ἰδιωτικοῖς παρθεναγωγείοις· περιπλέον 50 ἄτομα φοιτῶντα ἐν τῷ νυκτερινῷ σχολείῳ. Τὰ σχολεῖα τῆς μουσικῆς καὶ τῆς Γυμναστικῆς εἶναι γενικὰ δι' ὅλους· ἐν τῷ πρώτῳ ἐλογίζοντο 39 κατὰ τὸ 1877. Ὁραῖοι καθόλου καὶ ἀξιολίμητοι διὰ τὰς ἑλληνικὰς κοινότητας ἀριθμοί.

Ἡ φιλάνθρωπία τοῦ δήμου ἔχει ἰδιαιτέραν ἔννοιαν. Τοῦ μὲν Νοσοκομείου αἱ ἐργασίαι ἀπῆτησαν τῷ 1877 δαπάνην 34,544 δρ. ἐξ ὧν εἰς συντήρησιν 24,664 ἤτοι 13,557 διὰ τροφήν, 2672 διὰ φάρμακα, καὶ εἰς διεύθυνσιν καὶ ὑπηρεσίαν προσωπικοῦ (12 ἄτομα) 9,880· τοῦ δὲ Ὀρφανοτροφείου εἰς δρ. 16,846, ἐξ ὧν διὰ συντήρησιν 10,464, διὰ διεύθυνσιν καὶ ὑπηρεσίαν 3,708, κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰσοδήματα τῶν δύο

τούτων ἰδρυμάτων, τὸ μὲν νοσοκομεῖον ἐκ τῆς κτηματικῆς περιουσίας του ἐπορίσθη δρ. 13,401, ἐκ δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβεβλημένων δικαιωμάτων του δρ. 5,137, ἐξ ἀφιερωμάτων δὲ καὶ συνδρομῶν 9,608· τὰ λοιπὰ ἐκ δικαιωμάτων νοσηλείας καὶ ἐκ τακτικῆς καὶ ἐκτάκτου δημοτικῆς χορηγείας, ἥτις εἶναι ἀναπόφευκτος διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ νοσοκομείῳ Πειραιῶς ὑπάρχουσι 39 κλῖναι διὰ τοὺς δωρεὰν νοσηλευομένους καὶ 6 διὰ τοὺς ἐπὶ πληρωμῇ· κατὰ τὸ 1877 ἐνοσηλεύθησαν 302 ἐνδεεῖς καὶ 44 ἐπὶ πληρωμῇ, ἐκ τοῦ συνόλου δὲ 9 μόνον κατήγοντο ἐκ Πειραιῶς, 41 ἐξ Εὐρώπης, 104 ὁμογενεῖς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ 192 ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ· ἐν γένει ἡ νοσηλεία ἐκάστου ἀσθενοῦς ὑπολογίζεται καθ' ἐκάστην εἰς δρ. 2,28, ἐξ ὧν 1,08 διὰ τροφήν καὶ φάρμακα καὶ 1,20 διὰ τὴν λοιπὴν τοῦ καταστήματος ὑπηρεσίαν. — Τοῦ δὲ ὀρφανοτροφείου, περιλαβόντος τῷ 1877 ὀρφανὰ 32, τὰ εἰσοδήματα προῆλθον ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν δρ. 10,985 (5 χιλ. τοῦ δήμου καὶ αἱ λοιπαὶ ἰδιωτῶν), ἐξ ἐκτάκτων δρ. 5,573, ἐκ τῆς δωρηθείσης δημοαρχικῆς ἀντιμισθίας δρ. 2,004, ἐκ τῶν ἡμερομισθίων τῶν παιδῶν 915, κλπ.

Ἐμφελοῦμεθα ἐκ τοῦ ἀνα χεῖρας ἀπολογισμοῦ καὶ τὰς ἐπομένους πληροφορίας, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τὸ ἔτος 1877 ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῶν ἐνοριακῶν τοῦ Πειραιῶς ναῶν· 1) Ἀγία Τριάς 23,027 δρ. ἔσοδα καὶ 13,246 ἔξοδα. 2) Ἀγιος Σπυρίδων 16,552 δρ. ἔσοδα καὶ 19,678 ἔξοδα. 3) Ἀγιος Νικόλαος 8,647 δρ. ἔσοδα καὶ 7,005 ἔξοδα. 4) Ἀγιος Διονύσιος 6,754 δρ. ἔσοδα καὶ 4,491 ἔξοδα. 5) Ἀγιος Γεώργιος 1,992 δρ. ἔσοδα καὶ 3,089 ἔξοδα. Ὡστε ἐκ τῶν πέντε τούτων ναῶν μόνον δύο εἶναι εἰς ἐλάττωσιν εἰσοδημάτων, συμπληρώσαντες τὸ ἔλλειμμα διὰ δανείων καὶ ἀπὸ ἀρχαιοτέρων χρήσεων.

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΥΡΙΟΥ.

Υπό τὸ ὄνομα ταῦτο λειτουργεῖ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1876 Γαλλικὴ ἐταιρία, ἐν Παρισίοις ἐδρεύουσα. Τὰ μεταλλεῖα αὐτῆς δύνανται νὰ θεωρηθῶσι ὡς τὰ σημαντικώτερα τοῦ Λαυρίου. Ἡ διαχείρησις τοῦ 1877 κατὰ τὴν γενομένην λογιδοσίαν τῆς 29 Ἰουνίου ἐ. ἔ. μαρτυρεῖ σημαντικὰς προόδους. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τέσσαρα φρέατα ὑπῆρχον ἐν ἐνεργείᾳ, ἐκτελουμένης τῆς μεταλλευτικῆς ἐργασίας ἀπὸ 27 ἐξορυκτικῶν κέντρων. Χίλιοι περίπου ἐργάται μεταλλευταὶ εἰργάσθησαν· τὸ δὲ προϊόν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰς ψευδάργυρον καὶ μόλυβδον, ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὸ διπλάσιον τῆς ἐν ἔτει 1876 (14,620 T. 715 τῷ 1876 καὶ 32,473 T. 715 τῷ 1877). Ἡ παραγωγή τῆς ἀπηνθρακωμένης καδμίας ἐδιπλασιάσθη ἐν ἔτει 1877 καὶ ἡ μέση περιεκτικότης αὐτῆς προεβιβάσθη ἀπὸ 40 τοῖς % εἰς 51,30 τοῖς % ψευδαργύρου. Τὰ ἀποσταλέντα εἰς Ἀγγλίαν, Γαλλίαν καὶ Βέλγιον διάφορα μεταλλεύματα ὑπολογίζονται εἰς 21,674 T.

Ἡ ἐποψίς τῶν κερδῶν κέκτηται ἰδιαιτέραν σημασίαν, διότι ἀπὸ 23,646 φρ. τῷ 1876 ἀνέβησαν εἰς 382,460 τῷ 1877. Αὐξήσις ἐνδεικτικὴ, τὴν ὁποίαν ἐξηγεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως. Τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ 1,400 T. καθ' ἕκαστον μῆνα τοῦ 1877, ἀνέβη ἡ παραγωγή τῆς ἀπηνθρακωμένης καδμίας εἰς 2,500 T. καθ' ἕκαστον μῆνα τῆς α' ἑξαμηνίας 1878, αὐξηθείσης τῆς μέσης εἰς ψευδάργυρον περιεκτικότητος ἀπὸ 51,30 τοῖς % εἰς 60 τοῖς %. Κατὰ τὴν ἑξαμηνίαν ταύτην διένειμεν ἡ ἐταιρία εἰς τοὺς μετόχους τῆς 405,000 φρ. ἤτοι 15 φρ. κατὰ μετοχὴν.

Ἀπὸ τοιούτων πορισμάτων ἔρχεται ἡ ἐκτύλιξις καὶ τῶν ὑμετέρων μεταλλευτικῶν ἐταιριῶν. Ποῦ εἶναι αὗται; Ποῦ τὰ μετοχικὰ μυθεύματα; Λεῖπει δυστυχῶς παρ' ἡμῖν τὸ ἀληθές πνεῦμα τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.